

# Karalama

# Defteri

Özel Derya Öncü Anadolu Lisesi Edebiyat Dergisi

Sayı  
13

**KIZILELMA**

Fatih Duman'la  
Mülakat

**HİÇ**

Afrika  
Gezisi

Ali Haydar Haksal  
ile Sezai Karakoç  
Üzerine

Herkesleşme,  
Kendin Ol



Karalama Defteri dergisindeki tüm yazıları, Öncü İktibas dergisindeki alıntı yazıları, Mor Mürekkep ve Yonca dergisinde yayımlanan yazıları ve “Yazı Atölyesi” öğrencilerimizin yıl içinde yaptığı çalışmaların tamamını internet sitemizden takip edebilirsiniz.





# ÖN SÖZ

*“Söz vermiştim kendi kendime: Yazı bile yazmayacaktım. Yazı yazmak da, bir hıristan başka ne idi? Burada namuslu insanlar arasında sakın, ölümü bekleyecektim. Hırs, hiddet neme gerekti? Yapamadım. Koştum tütüncüye, kalem kâğıt aldım. Oturdum.*

*Ada’nın تنها yollarında gezerken canım sıkılırsa küçük değnekler yontmak için cebimde taşıdığım çakımı çıkardım. Kalemi yonttum. Yonttuktan sonra tuttum öptüm. Yazmasam deli olacaktım...”*

İşte böyle anlatıyor yazma ihtiyacını Sait Faik bir öyküsünde. Bir ihtiyaç değil de nedir yazmak? İnsanın içini dökmesi, farklı hayatlara dokunması, paylaşması... Sosyalleşmenin farklı bir boyutu, empatinin...

Sevgili Okurlar,

Karalama Defteri, öğrencilerimizin yazılarının erken yaşlarda ciddi bir mecrada görünür olmasına olanak sağlayan bir Derya Öncü yayını. Büyük emeklerle çıkarılan dergimiz bu sene de yepyeni sayısıyla raflarda yerini aldı. Denemeler, şiirler, öyküler, söyleşiler ve daha niceleri... Öğrencilerimiz içlerini bizlere açıyor. Kimi zaman hemdert kimi zaman da hemhal olduğumuzun farkına varacağımız, onları anlamaya bir fırsat olarak görülebilecek bir yayın sunuyoruz sizlere.

Dergimizde şiir, deneme, hikâye, gezi yazısı, eleştiri türü metinler dışında okulumuzda konuk ettiğimiz Fatih Duman ve Tuğba Coşkuner ile yapılan mülakatlar da yer almaktadır. Ayrıca Okuma Grubu’nun Ali Haydar Haksal ile yaptığı sohbet ve Yazarlık Atölyesi öğrencilerinin Yazmak Üzerine isimli çalışmaları da dergimizin beslendiği en önemli kaynaklardan. Unutmadan “Diriliş Şairi” Sezai Karakoç üzerine bir dosya da sizleri bekliyor.

Uzun uğraşların, eğitim ve öğretim yılını bitirme telaşının içinde kardelen gibi zorlukları aşarak sizlerle buluşturduğumuz Karalama Defteri’nin 13. sayısını sizlerle buluşturmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

Başta öğrencilerimiz olmak üzere özellikle Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerimize ve birçok konuda olduğu gibi tecrübesiyle bizlere yardım eden Sayın Ebru Aksoy ve destekleri ile bizlere güç veren idareimize teşekkür ederim. Şimdi sizleri birbirinden güzel yazılarla baş başa bırakıyorum. Keyifli okumalar...

**Sinan GÜNEŞ**  
**EDEBİYAT-SOSYAL BÖLÜM**  
**BAŞKANI**





Özel Derya Öncü Anadolu Lisesi  
Edebiyat Dergisi

Özel Derya Öncü Anadolu Lisesi Adına Sahibi  
Gökhan MELİKOĞLU / Genel Müdür

#### Yayın Kurulu

Fatih GÜNAY / Okul Müdürü  
Bünyamin ÇERİ / Müdür Yardımcısı  
Sinan GÜNEŞ / Edebiyat Öğretmeni  
Arzu ŞİMŞEK / Edebiyat Öğretmeni  
Nurcihan ELMACI / Edebiyat Öğretmeni  
Muhammed SARI / Edebiyat Öğretmeni  
Saliha OLCAŞÖZ / Edebiyat Öğretmeni

#### İnceleme Kurulu

Fatih GÜNAY  
Bünyamin ÇERİ  
Murat URAL  
Fatma Betül YETİM

#### Redaksiyon

Sinan GÜNEŞ  
Arzu ŞİMŞEK  
Nurcihan ELMACI  
Muhammed SARI  
Saliha OLCAŞÖZ

#### Görsel Seçimi

Arzu ŞİMŞEK/Ebru AKSOY

#### Grafik & Tasarım, Mizanpaj

Ebru AKSOY

#### Baskı ve Cilt

Yerel Süreli Yayıncıdır.

\*MEB, Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinin ilgili maddelerindeki esaslar dikkate alınarak hazırlanmıştır.

© Temmuz 2022

# İÇİNDEKİLER

06

**FARKLI FİKİRLER**

*Elif GÖK*

07

**Hiç**

*Dilara ŞAHİN*



08

**YOKUŞ**

*Ahmet ANNAÇ*

10

**ADALET KÂİNATIN  
RUHUDUR**

*Ahmet Sadık ÖĞÜT*

11

**HÜRRİYET ve EMPATİ**

*Osman Emin KABLAN*

12

**OKUMAK ve ANLAMAK**

*Edibe URAL*



13

**DOSYA**

**SEZAI KARAKOÇ**



17

*Ali Haydar Haksal ile*  
**SEZAI KARAKOÇ**  
**ÜZERİNE**

20

**HAYATTA BİR YERE**  
**GELMEK İSTEMİYORUM**  
*Ayşegül TAŞ*



22

**KÖTÜ BİTEN FİMLERE**  
**DAİR**  
*Neval Handan KARAÖZ*



24

**FATİH DUMAN**  
**İLE**  
**MÜLAKAT**

27

**ŞİİR**  
**DİNLETİSİ**  
*Reyhan TAĞHAN*

28

**GÜNEY AFRIKA**  
**GEZİSİ**  
*Alara Ceren POYRAZ*



30

**YALNIZLIĞIN İÇ SESİ**  
*Elif İlhan POLAT*

31

**SON MEKTUP**  
*Zeynep Hilal DANEGÖZ*

32

**NASİHAT TUTMAYANI**  
**MUSİBET TUTAR**  
*Bünyamin ÇOBAN*



34

**TUĞBA COŞKUNER**  
**İLE**  
**MÜLAKAT**

36

**EĞİTİLMEMİŞ RUH**  
*Elif GÖK*

37

**ALGI**  
*Kerem ZORLU*

38

**BAHAR GELDİ**  
*Zeynep EFENDİOĞLU*

39

**KENDİNİ SEV**  
*Büşra TAŞÇI*



40

*DOSYA*  
**AHMET HAMDİ**  
**TANPINAR**

46

**HERKESLEŞME**  
**KENDİN OL**  
*Burak DURDU*

47

**BİLİNÇLİ SANDIĞIMIZ**  
**BİLİNÇSİZLİK**  
*Zeynep TAŞ*

48

**ŞEHİTLERİN**  
**ŞAHİTLİĞİNDE**  
*Neval Handan KARAÖZ*



# FARKLI FİKİRLER

Elif Gök



**H**ata... Ama nerede hata yaptım?  
İnsan hayatında o kadar çok soruyor ki bu soruyu, saymakla bitmez!  
Ve birçok da hata var. Birçok, birçok...  
Hadi bunlardan sadece biri üzerine konuşalım.  
Günümüzde yapılan en büyük hatalardan biri üzerine...  
Saygı duymadan saygı görmeyi beklemek üzerine!

Kim düşüncelerini belirtirken düzgün bir şekilde dinlenmek istemez ki? Bazen en çok saygı görmek isteyen kişiyle hiç saygı duymayan kişi aynı oluyor. Bu durum sizce de çelişkili değil mi?

Her zaman fikir ayrılıklarının olduğu ve olmaya devam edeceği dünyamızda, fikirlerimizi belirtmek artık ne kadar kolaylaştıysa insanların fikirlerini yermek ve saygısızca saldırılarda bulunmak da bir o kadar kolaylaştı. Karşımızdaki kişinin fikirlerine katılmıyorsak bunu neden düzgünce söylemek ya da saygı çerçevesi içerisinde tartışmak yerine bu kadar çabuk saldırıda bulunuyoruz?

Fikir ayrılıkları büyük kavgalara hatta milyonlarca insanın öldüğü savaşlara yol açabilmektedir. Peki, bu yaşananlar bu ayrılıkların kötü olduğu anlamına gelir mi? Hiç sanmıyorum. Fikir ayrılıkları olmalı, olmalı ki gelişebilelim, değişebilelim, sorgulayabilelim ve düşüncelerimizden emin olabilelim. Ancak bunu yapabilmemiz için saygı duymamız ve saygı görmemiz lazım. Zira bu koşullar olmazsa bizi geliştirmekten çok geriye çekecektir. Ne kadar katılmasak da düşüncelerimizi güzel bir dille saldırıda değil fikir beyanında bulunmak için yapmalıyız. Bu maalesef her yerde mümkün olmuyor ancak karşımızdaki nasıl davranırsa davranışın duruşumuzdan ödün vermemeliyiz. Bu durum ancak böyle düzelebilir.

Peki, fikir ayrılığı olmayan bir dünya hayal edebilir miyiz? Şahsen benim aklımda böyle bir dünya canlanamıyor. Bunun için irademizin, sorgulama gücümüzün olmaması gerekir ki bunlar insanı insan yapan şeylerdir. Düşünce sistemimizin oluşmasında ailemizin, çevremizin, yaşam koşullarımızın ve yaşadığımız dönemin etkisinin büyük olduğunu kabul edersek bu şartların çok benzer olduğu iki insan tamamen aynı görüşlere sahip olabilir mi?

Bence dünyada herhangi iki insanın tamamıyla, tüm konularda aynı fikirde olması olanaksızdır. İsterlerse aynı şartlarda büyüsünler isterlerse ikiz olsunlar mutlaka bir fark olacaktır. Unutmayalım ki bir fark olması düşündüğü ve irdelediği anlamına gelir. Bu yüzden fikir ayrılıkları olmalı tabii saygıyla beraber.



# Hiç

*Dilara Şahin*

*Gün batarken çıksam yola.  
Hiç bilmediğim yollardan,  
Hiç duymadığım şarkılarla,  
Hiç tatmadığım duygularla geçsem.*

*Uzaklaştım bu şehirden,  
Gri renginden, kötü kişilerinden.  
Kavuşsam bir yere,  
Kötülerin olmadığı hiçliğe.  
Olmayan o yere.*

Fotoğraf: Edibe Ural

ŞİİR



# YOKUŞ

*Ahmet Annaç*

... yokuşun başına geliyorsun rahat adımlarla ve bir anda koşmaya başlıyorsun başta iyi gidiyorum zorlanmıyorum diyorsun ve tempoyu artırıyorsun o sırada müzik başlıyor bu müzik ilerlememde bana yardımcı olacak daha hızlanacağım diyorsun ve devam ediyorsun önüne gelen insanlar ve arabalardan zarar görmemek için atikleşiyorsun durmak istemiyorsun durursan bir daha aynı şekilde koşamazsın ama o sırada hafiften bir ağrı sarıyor bacaklarını hayır hayır devam edebilirsin limitini aşıyor gibisin içini şüphe ve heyecan dolduruyor yavaş yavaş ciğerlerini ve boğazını ufak bir ağrı kaplıyor soluduğun hava egzoz dumanıymış gibi geliyor garip hissettiğin için bir anlığına durumu analiz etmek için duruyorsun o sırada müziğin hala kafanda çaldığını fark ediyorsun seni hâlâ moda sokmaya çalışıyor bunu istemiyorsun bu sefer müzikten kaçmak için bir hışımla tırmanmaya başlıyorsun yokuşu ama müzik durur mu o da misilleme yapıp sertliğini artırıyor dur artık sen benim duygularımı yönetemezsin diyorsun sen git dedikçe o üstüne geliyor hışımla attığın bir iki adımdan sonra bitiyorsun hayır hayır benim bunlarla uğraşmamam lazım ilerisi için kendimi geliştirmem lazım bu yokuş bana engel olamaz benim başarmam lazım aklımdan neyi başarman lazım diye soru geçiyor şirket kuracaksam en iyi şirketi ülke yöneteceksem ülkeyi hakim olacağsam adaletsizliği yok etmem öğretmen olacağsam en iyi şekilde eğitmem lazım neyse bunları şu an detaylandırmamam lazım ilerlemeliyim diyorsun koşmasan da adımlarına devam ediyorsun kafana Kanuni gibi mi, Yavuz gibi mi sorular üşüşüyor hayır onlar



yetmez ben şu anda daha fazla imkâna sahibim başarmam lazım bunun hırs olmadığına emin misin hayır değil bunu açıklayamam ilerlemem lazım diyorsun ben bunu Allah rızası için yapıyorum hırs olamaz diyorsun emin misin evet aaah ben bunlarla uğraşmamalıyım bunların zaten cevabı belli hızlanmak için ileri hızlı adımlar atmaya çalışıyorsun ama ne mümkün hâlâ hızlanmıyorsun hayır ben bu yolda kendimi heba edemem başarmam lazım sen toplum gibi başarının kölesi misin hayır değilim onlar ufak şeylerle kendini toplumda ön plana çıkarma çabasında kimse voliyi vurduktan sonrasını umursamıyor bana yetmez benim ulvi amaçlarım var ve onlara odaklanmalıyım anılmak sevilip sayılmak umurumda değil ama diğerlerini de düzeltmem lazım ya yeter önüne vesvese koyma ben bunla vakit kaybedemem yürüyüşünü tekrar koşuya dönüştürüyorsun müzik hala inadını sürdürüyor sen de son koşu birkaç adım sonra bitiyor ufff niye böyle oldu ya diyorsun ama sonra aklına rabbinin mekanın da zamanın da sahibi olduğu geliyor kendi kendine rabbim her şeyin sahibidir ben onun rızası için bir karınca adımı kadar olsa da çalışayım eğer nasibimse çorap sökücü gibi gelir eğer olmazsa nasip yapacak bir şey yok diyorsun ellerine ve kollarına enerji gelmeye başlıyor hava ayrı bir aydınlık gelmeye başlıyor etrafındaki kuşların cıvıltıları geliyor yol düzleşmeye başlıyor sonra sakın bir şekilde günün değerlendirmesini yapıyorsun şurada şu konuda fazla çekimser davrandım bir daha olursa daha sert kendimi ifade edeyim şurada şu konuşmaya

girmek sakıncalı mıydı acaba ya şunu konuşmada biraz fazla garip davrandım mı acaba kötü bir düşünce mi oluşturdum diyorsun neyse yapacak bir şey yok bir daha olursa bunları düzelteyim sonra betonların kenarında ufak toprak bir alan görüyorsun ona doğru yürüyorsun bu beton yerlerden seni kurtaracakmış gibi hissediyorsun ilk adımların atıyorsun ayağın rahatlıyor gibi ama sonra toprağın kendine has olan yürüme zorluğunu fark ediyorsun gene de betondan iyidir diyorsun aklına elbet bir gün toprakla buluşacağın geliyor toprağın o turuncuya kaçan kahverengi adeta parlıyor şu benim yürüyüşüm tıpkı bir insan hayatı gibi başlangıçta uçmak isteyen ama ilerledikçe yürümenin zevkini anlamış gibi diyorsun sonra ufak bir tebessüm ediyorsun ufak ufak eve yaklaşıyorsun ezan okunmaya başlıyor şu an değil deyip eve yaklaşmaya başlıyorsun güvenliğe klasik repliklerinden birini söylüyorsun o sıradan aklından ya şu adamla bir adam akıllı konuşmadım sadece replikleri mırıldanıyorum isimlerini bile bilmiyorum bir gün adam akıllı tanışmalıyım diyorsun ve geçiyorsun ve tam o sırada aklına istekler fikirler yağıyor şu oyunu oynasam arkadaşlarla şunu yapsam şu işimi görsem diyorsun ve yokuşlarda elde ettiğin tüm manevi hal bir anda kayboluyor aklın durmuyor sürekli istekle doluyor ve o sırada içinden yarın gene görüşmek üzere yokuşlara veda ediyorsun...





# ADALET KÂİNATIN RUHUDUR

*Ahmet Sadık Ögüt*

DENEME

**K**âinattaki düzen ve uyum ancak bazı kanunların işleyişi ile mümkündür. Kâinatta işleyen her bir kanun Allah'ın bir ismine veya sıfatına dayanır. Mesela bu isimlerden İsm-i Azam kabul edilen Adl ismi. Bu ismin kâinatta kanun olarak nasıl işlediğini anlamaya çalışalım.

Eğer adaleti denge ve ölçü tanımıyla ele alırsak; her varlığın her noktasında belli ölçüler ile donatılmış ve teçhizatlarının onlara göre verilmiş olduğunu görür ve hepsinin kendi ihtiyaçları doğrultusunda donatılmış olduklarını görebiliriz.

“Yoksa balıklardan bir balık bin yumurtacı ile ve bitkilerden haşhaş gibi bir çiçek yirmi bin tohum ile ve sel gibi akan unsurların, inkılâpların hücumu ile şiddetle dengeyi bozmaya çalışan ve istila etmek isteyen sebepler başıboş olsaydı veyahut maksatsız serseri tesadüfe ve mizansız ölçüsüz kör kuvvete ve şuuru, zulmetli tabiata havale edilseydi, o eşyadaki ölçü, o kâinattaki denge öyle bozulacaktı ki bir senede belki bir günde karmakarışık olurdu. Yani deniz karmakarışık şeylerle dolacaktı; kokuşacaktı; hava zararlı gazlarla zehirlenecekti; zemin ise bir mezbele, bir mezbaha bir bataklığa dönecekti. Dünya boğulacaktı.”

Adaletle bir de “Hakkını vermek” olarak bakarsak her canlıya kendini savunması için uygun silahlar verilmesi ve her canlının yaşamını kendisine uygun ortamda sürdürmesi için verilen özellikler, Allah'ın Adl isminin tecellilerindendir. Ve nasıl ki o geniş adaletin tecellisinin küçük bir kısmının zuhur etmesi ile oluşturduğumuz devlet kanunlarında bile asayiş bozanlar için bir karşılık var ise, bütün kâinatta işleyen adalet kanununa uygun hareket etmeyip irade ile adaletin seyrinin tersine boşa kürek çekmeye çalışmak ve var olan asayiş bozmak pek de makul bir davranış değil.

Öyle ise evrenin adaletinin işleyişini anlayıp ona göre hareket edersek aynı zamanda da tabiatta bulunan kanunlara göre hareket etmiş oluruz. Var olan kanunlara ters hareket etmeyerek yani onların özünü anlayarak adaletin kâinatı kapsayan büyük çarklarının dişlilerinin arasında ezmeden, ezilmeden; çiğneden, çiğnenmeden durabiliriz.



# HÜRRİYET VE EMPATİ

*Osman Emin Kablan*

DENEME

**H**ayatta bir insanın sahip olması gereken en önemli kazanımlardan biri: empati duygusu. Eğer sahip değilseniz ne yazık size! Bu duygu size birçok şey kazandırabilir: saygı, merhamet, ince düşünce... Hatta kafanız çalışıyor ise para bile kazanabilirsiniz. Karşınızdaki kişiyi anlamak her konuda size avantaj sağlar. Empati, o kişinin kafasına girmek ve onunla aynı düşünmektir, diyebiliriz. Bir savaşta bile eğer düşmanınız ile empati kurmayı başarabilerseniz zafere bir adım daha yakın olursunuz. Çünkü onun yapabileceği şeyleri “empati” sayesinde tahmin edebilir ve önlem alabilirsiniz. Eğer ticaret yapıyorsanız müşteri kitlenizle “empati” kurabilir ve onların daha çok talep göstereceği bir ürün piyasaya sürüp daha çok kazanabilirsiniz.

“Başkalarına hürriyet tanımayanlar hürriyete layık değildir.” Bu sözü empati ile özdeşleştirmek sanırım yanlış olmaz. Kendinizi bir süpermarkette hayal edin. Bir çikolata almak istediniz. Eğer o çikolatayı alıp marketten çıkmak istiyorsanız karşılığında onun değeri kadar bir şeyi markete vermelisiniz. Yani ederini vermeden ürüne sahip olamazsınız. Eğer birinin sizi sevmesini istiyorsanız o kişiyi sevmeniz gerekir. Eğer para istiyorsanız çalışmanız gerekir. Eğer saygı görmek istiyorsanız saygı gösterirsiniz. Eğer hürriyet istiyorsanız karşınızdakine hürriyet tanırırsınız. Çünkü o şey sizin için bir önem arz ediyorsa diğer insanlar için de durum büyük oranda böyledir. Empati duygusunu kazandığınız an bunu çok daha iyi anlamlandırabilirsiniz.

Bir insana hürriyet tanımamak, illa onu zincirlemek değildir. Okulda, işte, evde bir insanı aşağılamak, ona saygı duymamak çok büyük saygısızlıktır ve tam olarak hürriyet tanımama örneğidir. Eğer o insanlara hak tanımazsanız ve hep bencillik yaparsanız bir noktadan sonra onun hürriyetini gerçekten kısıtlamış olursunuz. Bu da insanları sizden soğutur. Beklediğiniz saygıyı ve özgürlüğü geçtim en ufak bir samimiyet bile alamazsınız. Bu nedenle her zaman empati kurmalı, karşınızdakinin de bizim gibi bir insan olduğu gerçeğini bilmeliyiz. Kendimiz için ne istiyorsak onlara da aynısını vermeliyiz.



# OKUMAK VE ANLAMAK

Edibe Ural

DENEME

İnsanlara “Ne okuyorsun?” diye sorulduğunda alınan cevap genellikle bir kitap ismi olur ki bu son derece normaldir. Okuma ile kurduğumuz ilişki daha çok kitaplar aracılığıyla. Gerçekten öyle mi? Ya da en kolay okuma, bir kitabı okumak olabilir mi? Okumayı kitapla sınırlandırdığımızda bile çeşitlilik karşımıza çıkmaya devam eder. Mesela herkesin okumaktan hoşlandığı farklı kitap türleri vardır. Aynı kitap bir kişi için çok zevkliken bir diğeri için can sıkıcı olabilir. Demek ki aynı kelimeler farklı okumalarla farklı anlamlara gelebilir, yepyeni dünyalar kurdurabilir.

Okumak sadece kelimelerle sınırlandırılacak bir eylem değil bana kalırsa. Güneşin doğuşundaki huzuru da okuyabilirsin bir ressamın tablosundaki karamsar renkleri de. Bu aslında okumaya nasıl bir anlam yüklediğine bağlı. Eğer okunabilecek şeyleri kelimelerle sınırlandırırsan muhteşem bir boğaz manzarasını seyretmek sana hiçbir tat vermez, önünden akıp giden görüntülerle iletişim kuramazsın. Aslında her okuma denemesi bir iletişim kurma çabasıdır. Mesela roman okurken yazarı ile de iletişime geçmiş oluruz, onun kelimeleri bizim dünyamızda bir karşılık bulur. Ya da ressamın tablosundaki renklerle ifade ettiği duygular bizi derinden sarsabilir.

Günümüzde daha geniş kitlelere ulaşan bir görsel sanat dalı olan sinema alanında da “film okuma”larından bahsedebiliyoruz. “Bir filmi okumak” demek onun bize vermek istediği mesajları anlamak demektir. Bunu bir romanda yer alan kelimeler ve kelimelerin oluşturduğu cümleler için de söyleyebiliriz. Kelimelerin bir sözlük anlamı bir de yazarın bize ulaştırmak istediği anlamları vardır. Bir edebi eseri, örneğin bir şiiri okumak demek onun içinde yer alan kelimeleri değil kelimelerin taşıdığı mesajları anlamak demektir. Ressamlar da renkleri kelimeler gibi kullanır. Bir tabloda yer alan renkler sadece fırçanın bıraktığı sarı, mavi, yeşil izler değildir. Ressamın duygularını ifade eden ve iyi okunursa bizde de benzer duygular oluşturan sembollerdir.

Bir resmi, bir şiiri, bir filmi, bir romanı, bir manzarayı okumak demek onu anlayabilmek demektir. Anlamak için de kelimelerle, renklerle iletişime geçmeye açık olmak gerekir. Kendi dünyamızın renklerini, kelimelerini ancak bu şekilde zenginleştirip daha anlamlı hale getirebiliriz.





# SEZAI KARAKOÇ

## SEZAI KARAKOÇ'A GÖRE DIRİLİŞ VE MEDENİYET

**S**ezai Karakoç kendisini Diriliş Cephesi'nde bulunan bir diriliş eri olarak görmektedir. Peki, nedir ki bu diriliş ve dirilişe asker olmak meselesi? Bu nasıl bir savaştır? Bu, Karakoç'a göre, bildiğimiz savaşlar gibi topla tüfekte gerçekleşmeyen bir medeniyet ve zihniyet savaşıdır. Bu savaş; ruhun Allah'ı bilme, İslam'ı yüceltme ve yaşatma mücadelesidir.

Kıyamet bilinci ve ahiret inancı da diriliş bilincinin en önemli parçalarındandır. Sorguya çekileceği her anın farkında olan insan çok daha farklı olacaktır. Çünkü bu bilinç bireyin hayata bakışını baştan sona değiştirmektedir.

Dirilişin üç yönü vardır: İnsanın içinde gerçekleşen, toplumun faaliyetlerine katılan ve tarihin içinde sürdürülen. Özellikle tarih ve toplum yönünün medeniyet kavramıyla kopmaz bağı bulunmaktadır.

Sezaî Karakoç İslam medeniyeti görüşüyle kurulan, İslam ülkelerinin birleşmesiyle oluşan bir öz ülke hayal etmektedir. Merhamet, dostluk, kardeşlik, kavramlarının egemen olduğu bu ülkede her iş işinin ehli kimselerce yapılmalıdır. Bu ülkenin fertleri olan Diriliş erleri çalışkan ve erdemli olmalıdır. Özeleştiri yapabilmelidir. Kendi geçmişinden kopmamalı aynı zamanda geleceğine sahip çıkmalıdır. Batı ve Doğu medeniyetlerinin taklitçiliğinden kaçınmalıdır.

Sezaî Karakoç İslam medeniyetini diğer medeniyetlerden üstün görmektedir. Batı medeniyetini aşırı materyalist Doğu medeniyetini ise fazla mistik bulmaktadır. İslam medeniyeti ise ifrat ve tefritten uzaktır. Bu niteliğine bağlı olarak İslam medeniyetinin dirilişini insanlığın kurtuluşu için bir yol olarak görmek mümkündür.

Sezaî Karakoç'un hayalindeki erdemliler topluluğunun inşası için diriliş işçilerine çok iş düşüyor. İslam kültür ve medeniyeti, Kuran ve peygamberden gelen İslam ruhundan fışkırmış bir ab-ı hayat suyudur. Bu suyu karanlıklar içinde arayıp bulmak da diriliş erine düşen kutsal bir vazifedir.

Kısacası Sezaî Karakoç İslam medeniyetinin dirilişinin İslam dünya görüşüne sahip insanlar aracılığıyla gerçekleşeceğine inanmaktadır.

*Elif Beyza ÖLMEZ*



## SEZAI KARAKOÇ'A GÖRE BATI

**S**ezai Karakoç Türk edebiyatının en önemli yazarlarından biridir. Yazmış olduğu eserler birçok dile çevrilmiştir. Yazdığı yazılarla dönemin sıkı takipçisi olduğu da aşikârdır. Öyle ki “Batı ile olan ilişkiler” Cumhuriyet döneminin en önemli problemlerinden biri olmuş ve aydınları uğraştırmıştır, bu aydınlardan biri de Sezai Karakoç’tur.

Karakoç eserlerinin neredeyse tamamında Batı felsefesi; sanat, edebiyat, ekonomi gibi alanlarda yer bulmuştur. Hatta Karakoç oruç, tövbe gibi kavramlardan bahsederken bile Batı dünyasıyla karşılaştırma yapmış ve İslami düşüncenin üstünlüğüne dikkat çekmiştir. Osmanlı’da ve Cumhuriyet döneminde Batılılaşma çabaları hakkında olumlu düşünmediğini de birçok kez ortaya koymuştur. Ona göre esas dava “kendimiz olmaktır.” Bu da Batı’nın ilmini sahiplenip

## SEZAI KARAKOÇ VE UMUT

1960 yılında doğan Sezai Karakoç milletimizi bilinçlendirmek ve dirilişin mümkün olduğunu anlatmak için çabalayıp durmuştur. Bir bilge ve sanat adamı olan Karakoç bunu kendi medeniyet ve ruh köküne dayanarak yapmaya çalışmış ve hep milletine ümit aşılamaya devam etmiştir. Bunun en güzel delili Diriliş Partisi konuşmalarından olan dört konferansıdır. Bu konferanslar şu şekildedir:

**1)** Kendisi ilk önce milletimiz için feda etmiş kişilere rahmet dileyerek başlar ve hemen sonra “ölüm ile diriliş”i beraber ele alıp bunları kıyamet bilinci ile bir bütün haline getirmeye çalışır. Kıyamet Aşısı adlı kitabı ile de bu görüşü desteklediğini de görebiliriz. O bu görüşünde İslam dinini diğer dinlerden ayıran şeyin “Kıyamet İnancı” olduğunu söyler ve şu sözleriyle de destekler “Diğer dinlerde kıyamet bir kanserlinin ruh durumunu ifade eder yani onu ya dünyadan koparır ya da bağlar; İslam’da ise kıyamet sanki bir saat sonraymış gibi kişiyi hazırlar ve onu hem bu dünya hem ahiret için dinç tutar. Onun İslam Medeniyetinden ümidini kesmeyişinin nedeni “Amentü” olarak nitelendirdiği başı Allah’a sonu ise sonradan dirileceğimize olan inancımızdır.

**2)** Sezai Karakoç’a göre bu yol, Peygamberlerin yolu fakat günümüzde Peygamberler var olamayacağı için dinin öncüleri âlimler olmalıdır. Bu medeniyet ancak onların öncülüğü sayesinde gerçekleşecektir çünkü halkın tek başına dili yoktur. Yapmak istediklerini, gidecekleri yolu bilemezler. Onlara yol gösteren bir rehber lazımdır. Bu rehberinde yenilikçi ve çağa ayak uydurması fakat geleneklerinden de kopmaması lazım. Ne geçmişi çöpe atmalı ne de onları yok saymalıdır bu kimseler. Bunun yanı sıra yola çıkacakların

tek yönlü onu kuşanmakla olacak iş değildir.

Karakoç, Batı’ya vardığında ilk yaptığı şey kendisini değiştirmesinler diye Allah’a dua etmiş bir kişidir. Kendini bilen bir kişi bile Batının çekiciliği karşısında Allah’a sığınır. Bu da aslında Batı karşısında olması gereken tutumumuz konusunda fikir vericidir.

Sezai Karakoç Batı’nın düşünür ve şairlerinden çeviriler yapacak, Batı sanatı üzerine tespitler ortaya koyacak kadar birikimli bir aydındır. Birikiminin temel zemini Türk ve İslam Düşüncesi Edebiyatı’dır. Ve ona umut veren tek kaynak İslam’dır.

*Mustafa Erim*



bu yola tüm gönüllerini vermesi gerekmektedir bunu da “İslamın Dirilişi” adlı eserinde konu edinmiştir.

**3)** Diriliş erlerinin aşması gereken bir başka soru ise Tanzimat, Meşrutiyet ve tek parti döneminde yaşanan sadece şekle ve taklide dayanan Batı taklitçiliğidir. Bu dönemde ne halk ne de geçmişimiz dikkate alınmamış sadece Batılılaşma esas alınmıştır. Bu sorunun çözümü ise Batı hayranlığından çıkıp olaylara daha gerçekçi ele almakla mümkündür. Kendisinin kitapları bir bütün olarak okunduğunda şu sonuç ortaya çıkıyor: Cumhuriyetle ortaya iki kesim sınıf çıkmıştır. Bunlardan ilki aydınlar olup kendilerini devletin gerçek sahibi sanıp halktan üstün olduklarını düşünen seçkinlerdir, ikincisi ise onların yaptıklarına sadece yüzlerini asarak tepki veren halktır. Sorun şudur ki: İlkinde, üst kademedeyse aydın vardır fakat halk yoktur; diğerinde ise halk vardır ama aydın yoktur işte burada tam ikisinin ortası bulunmalıdır. Gerçek ve mutlak çözümün başlangıcı budur. Diriliş her ne kadar köklü bir değişim olarak gözüktüyse aslında bir yeniden doğuştur. Bir devrim değil, bir ihya hareketidir.

**4)** Sezai Karakoç “Kaybolan Hakikat” olarak verdiği son konferansında insanoğlunun en çok ardından koştuğu, en çok kendisinden kaçtığı ve göz aradı ettiği şeyin hakikat olduğunu belirtmiştir.



Hakikatı veciz bir şekilde “Ruhumuzu saran içten ve dıştan bizi kuşatan iç anlamlar bütünü” olarak tanımlar. Ona göre hakikatı arayan ve peşinde koşan kimseden her zaman bir ümit vardır lakin onu aramayan ve umursamayan kişiden her daim korkmak gerekir. Yine kendisinin bir görüşüne göre Batılaşan Müslümanlar İslam’ın hakikatini

savunmaktan korkuyor. Fakat bu yanlıştır. Batı milletinin demokrasi olarak nitelendirdikleri tez yanlıştır. Bunun yanı sıra tarihi, milleti, kültürü, coğrafi yapısı farklı olan iki milletin bu hususlarda ona benzemediği bir millete adapte olması beklenemez. Ona göre dava Batıcı olmak veya Batı’ya karşı olmakta değil, kendimiz olmaktır.

*Ayşe Erva Kaya*

## SEZAI KARAKOÇ DÜŞÜNCESİNDE KÜLTÜR, MEDENİYET VE TEKNİK

**K**arakoç düşüncesi, temelde “diriliş” kavramı etrafında şekillenen ve var olduğu varsayılan İslam medeniyetinin her cephesiyle ihya etme, modern çağda yeniden hakim kılma çabası olarak okunabilir. Karakoç düşüncesinde medeniyet, din ile özdeş kabul edilir. Karakoç düşüncesinde bu medeniyet hem manevi ve kültürel hem de maddi-fizik açıdan, medeniyeti bütün boyutlarıyla gerçekleştirmiş, en derin, en yüksek en geniş kapsamlı medeniyet olarak kabul edilir.

Karakoç’un düşünce dünyasında kültür de medeniyet ile birlikte anılır. Kültür de medeniyet gibi kaynağını dinde bulur. Din ve kültür “birbirinden kopması ve koparılması mümkün olamayan iki sosyal tezahür” olarak kabul edilir. Bu anlamda din yani İslam en genel anlamda “insan için başka eşi ve benzeri bulunmaz bir dünya görüşü, bir hayat tarzı, bir kültür ve medeniyet” olarak ele alınır. Karakoç düşüncesinde bu iki kavram arasındaki ilişki bir hitama ermişlikle bir devamlılık ilişkisi olarak ele alınmaktadır.

Karakoç’un İslam medeniyet temeli olarak vahyi, İslam kültürünü ilahi kaynaklı kültür olarak kabul ettiği söylenebilir. Karakoç; “Aklın ürünü teknik, kendi peteğini ören ipek böceği gibi Batılıyı boğulmaya götüren çerçeveyi örmekte. Madde kafesine hapsedilen ruh, var oluş bunalımının türlü azaplarıyla kaynamaktadır.” der.

Karakoç, Batılı Rönesans’tan sonra ortaya çıkan ve bugüne kadar sürüklenmiş olan metafizik probleminin, artık bütün insanlığa yayıldığını ve bu problemin tüm dünyada ruhların yozlaşmasına neden olduğunu söyler. “Ruhun yozlaşmasına sebep olan her ne var ise bütün dünyaya tekniğin kanalıyla son hızla yayılmıştır”.

Batı medeniyeti - İslam medeniyeti ayırmadan Sezai Karakoç, “Batı’da fabrikalardan yükselen du-manlar, Batı’nın sadece maddi hayatını değil, manevi ufkunu da bulandırdı. Doğu’da manevi bir şekilde cereyan eden esere gömülmüş erdem Batı’da asla belirmedi”. Ona göre madde ile kurulacak ilişkinin ahiret inancı temelinde olması gerekir, “Ancak ahi-

ret inancıyla dünyaya taparlık, madde tutsaklığı, yani ruhun zindan karanlığına tutsaklığı sona erecektir”.

Karakoç, İslam ile milliyetçilik arasında kurulan ilişkiyi daha Osmanlıcı ve ümmetçi bir forma sokma çabasındadır. Söz konusu İslam birliği idealinin bir hayal veya ütopya olmadığını söyler. Ona göre İslam alemi için birleşmek, bir araya gelmek, artık var olmanın tek şartı haline gelmiştir. Bu birlik hem İslam milletinin dünyada haysiyetli bir yaşamı sürmesi ve yıllardır süregelen kargaşalardan ve zulümlerden kurtulması için gereklidir hem de dünya barışının sağlanması için gereklidir. “Müslüman kendine bir çıkış yolu bulurken insana da bir çıkış yolu bulmuş olacaktır. Çağın derdiyle biz Orta Doğulu Müslümanların derdi aynileşmiş, eşleşmiştir.”. Karakoç’a göre, “İslam dünyası ufak ufak lokmalar halindedir Batı karşısında ama lokmalar birleşir ve büyürse belki yutamaz veya biri boğazında kalır, o da boğulur gider”. Asıl mesele Müslümanların birlik olmaları ve bu öteki karşısında yıkılmalarını önlemektir. O, İnsanlığın dirilişinin, Orta Doğu’nun dirilişiyle doğru, Avrupa’nın dirilişiyle ters orantılı olduğunu söyler.

Sonuç olarak, Karakoç düşüncesinde medeniyet, kültür ve teknik kavramlarının ele alınışı tamamen İslam medeniyeti ve Batı medeniyeti karşıtlığına dayanmaktadır. İslam medeniyetinde, medeniyet ve kültür kaynağını dinden alır ve teknik ise ruhun emrine verilerek iyiliği tesis eden maddi aletler olarak kabul edilir. Bu anlamıyla İslam, medeniyet, kültürü ve tekniği ile “iyi ve ak olanı temsil ederken, Batı, medeniyeti, kültürü ve tekniği ile “kötü” ve “kara” olanı temsil eder. İslam medeniyetinde “iyiliğe” hizmet edecek iken, Batı medeniyetinde “kötülüğe” hizmet etmektedir. Bu anlamıyla Karakoç düşüncesi bir ütopya düşünce olarak ele alınabilir. Zira Karakoç, olanla ilgilenmekten ziyade olması gerekenlerle ilgilenir ve ideal bir toplum/devlet düzeni kurmaya çaba gösterir. Bundan sonra Karakoç düşüncesinde, modern Batı medeniyeti karşısında, inşa edilmeye çalışılan “biz kimliği”, bütün İslam coğrafyasını içine alan ve dolayısıyla, hiçbir kültürel ve coğrafi fark gözetmek-sizin bir ve birlikte kabul edilen İslam milletidir.



## SEZAI KARAKOÇ VE DİRİLİŞ NESLİNİN AMENTÜSÜ ÜZERİNE

**S**ezai Karakoç 22 Ocak 1933 Ergani, Diyarbakır doğumlu bir yazar, şair, düşünür ve siyasetçidir. İlkokulu Ergani’de, ortaokulu Maraş’ta, liseyi ise Gaziantep’te okudu. Felsefe okumak amacıyla İstanbul’a geldi fakat eğitim ücretini karşılamakta zorlanacağından o zamanlar ücretsiz yatılı kısmı bulunan siyasi bilgiler fakültesinin sınavına girdi ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesini kazandı. Üniversite yıllarında “Şiir Sanatı” dergisini çıkarttı. Fakülteden mezun olduktan sonra 1956-1965 yılları arasında maliye müfettişliği yarımcılığı yaptı. 1974’ten sonra devlet memurluğu görevinden ayrılarak gazetecilik ve yayıncılığa başladı. İstanbul’da Diriliş yayınları ve Diriliş dergisini kurdu.

Daha çok şiir ve düşünce türünde olmak üzere Sezai Karakoç deneme, inceleme, hikâye vb. birçok türde eser verdi. Kendine özgü imgelere, mistik ve İslami içeriğe yer veren eserleriyle çağının en iyi yazarlarından biri oldu. Gazete yazılarında daha çok İslami toplumları ilgilendiren kavramları çağdaş dünyaya uyarlayarak ele aldı. Sezai Karakoç’un benzer bir içeriği olan, Diriliş Yayınlarında basılan, düşünce türündeki eseri “Diriliş Neslinin Amentüsü”nden bahsedelim.

Kitabın başlığına baktığımızda Kuran’da “İnandım” anlamına gelen “amentü” kelimesi söz sahibinin imanını ifade ederken kullandığı bir kelimedir. Diriliş nesli ise daha çok genç nesil olarak anla-

şılsa da İslam yoluna baş koymuş tüm bireylerdir. Bu kavramlar birleşince kitabın içeriğinde temel olarak İslam yolunda ilerleyen bu toplumun inandıkları, imanlarının nasıl olması gerektiği, bu yolda yapmaları gerekenler anlatılır. Ayrıca kitapta çokça değinilen dirilmek, diriliş kavramları büyük bir önem taşıyor. Peki, bu diriliş nedir, nasıl olur? Kitapta bahsedilen diriliş insanların yüzlerini İslam’a çevirmelerini, hayatlarını buna göre yaşamalarını ve İslam sayesinde bir nevi dirilmelerini ifade ediyor. Sezai Karakoç ayrıca yanlış Batılılaşma, özünü bulma geçmişini bilme ve bundan ders alma gibi daha birçok konuda Diriliş nesli olarak nasıl düşünmemiz ve ne yapmamız gerektiği hakkında bizlere öğüt veriyor ve yol gösteriyor.

Bizim yapmamız gereken Sezai Karakoç’un da ifade ettiği gibi geçmişimizi, kim olduğumuzu, ne amaçla burada olduğumuzu iyi bilip bizi aşağıya çeken etkenlerden kurtulmak, dirilmek, elimizden geldiği kadar yükselmektir. Kendisine bize öncü olan bu eseri ve daha birçok eserleri için kelimelerle ifade edilemeyecek kadar minnettar olduğumuzu bilmesi dileğiyle.

*Asude Gümüş-Alara Ceren Poyraz*

## SEZAI KARAKOÇ SÖZLERİ ÜZERİNE

### “İNKÂR TUTSAKLIK, İNANÇ ÖZGÜRLÜKTÜR”

Allah’a yakın olmak ve onun ile birlikte dünyada hareket etmektir bence bu söz. Bu yozlaşmış, bu boğulmuş dünyada Allah’ı inkâr etmek ve yaşamak kendi nefsine zulmetmektir, o yüzden bence inkâr tutsaklıktır, deniliyor.

İnancın özgürlük olabilmesi için doğru dine huzurlu bir şekilde inanılmalıdır. Bu da inancın özgürlüğünü gösterir. İnanca inanmak, bir dine mensup olmak en büyük erdemlerden biridir, Sezai Karakoç’un söylediği bu söze göre.

Yazarımız, kendi yaşam tarzını inançla bütünleştirip sergileyerek özgür biri olmayı seçmiştir.

*Yusuf Hamza Kuşçu*

### “İNANCIN YARISI UTANÇTIR. HER ŞEYİ TAM OLSA DA UTANCINI YİTİRMİŞ BİR MEDENİYET, SAĞLIKSIZDIR.”

Mahcubiyet; aslında hayatın her yerinde saygı, sevgi ve insanların gözünde bıraktığın izlenim için gereklidir. Sadece bunlarla kalmaz. Aynı zamanda kendini geliştirmede ki en büyük etkenlerden biridir. Geçmiş davranışlarından, tavırlarından ve düşüncelerinden utanmadan, pişman olmadan nasıl ders çıkarabilirsin ki? Değişmeden ne senin topluma kattığın ne de toplumun sana kattığı bir şey olur.

*Zeynep İpek Aktepe*



# ALİ HAYDAR HAKSAL İLE SEZAI KARAKOÇ ÜZERİNE

## *Sezai Karakoç sizin nazarınızda kimdir?*

Sezai Karakoç bir edebiyatçıdır, bir yazardır, bir şairdir. Evet, hepsidir ama bir şair olarak değil, bütünüyle bir düşünce, medeniyet ve kültür insanı olarak değerlendirmek gerekir. Şiir yazmak için şiir yazmamıştır. Yazı yazmak için yazı yazmamıştır. Onun bütün derdi, bütün çabası İslam medeniyeti, İslam ümmeti, İslam toplumu çabası olmuştur.

Bu çağın üzerinden bir silindir geçmiştir, büyük bir tufan geçmiştir. İnsanlığın yeniden kendisini bulabilmesi için böylesine bir düşünceye ihtiyaç olmuştur. Cenabıhak da bunu Sezai Karakoç'a nasip etmiştir. O da eserleriyle, düşünceleriyle, anlattıklarıyla ve duruşuyla bunu hakkıyla yerine getirmiştir. Ben onu hep şöyle nitelendiririm, o adeta peygamber ahlaklı bir insandı. Onun hayatının etrafında bir lekeye, bir ize, bir karaltıya rastlanmaz. Böylesi bir insandı. Yani onun öfkesi de sevgisi de hepsi davasına dönüktü. Kendisiyle son zamanlarda yaptığım görüşmede de sık sık vurguladığı şey şudur: "Bu çağın insanına biz kendi medeniyetimizi, İslam'ı ve düşüncemizi anlatmakla yükümlüyüz." Bize bıraktığı emanet budur. Bizim de yapacağımız budur.

## *Karakoç'un "Diriliş" ekolüne ilişkin ne söylenebilir?*

Özellikle Batı düşüncesi karşısında ezilmiş, kendi değerlerini yitirmiş toplumlara yeniden kendi değerlerini hatırlatan Sezai Karakoç'un "Diriliş"inin diğer anlamıyla "basübadelmekt" yani "öldükten sonra yeniden dirilme, hem bu dünyada dirilmek hem öteki dünyada dirilmek"tir.

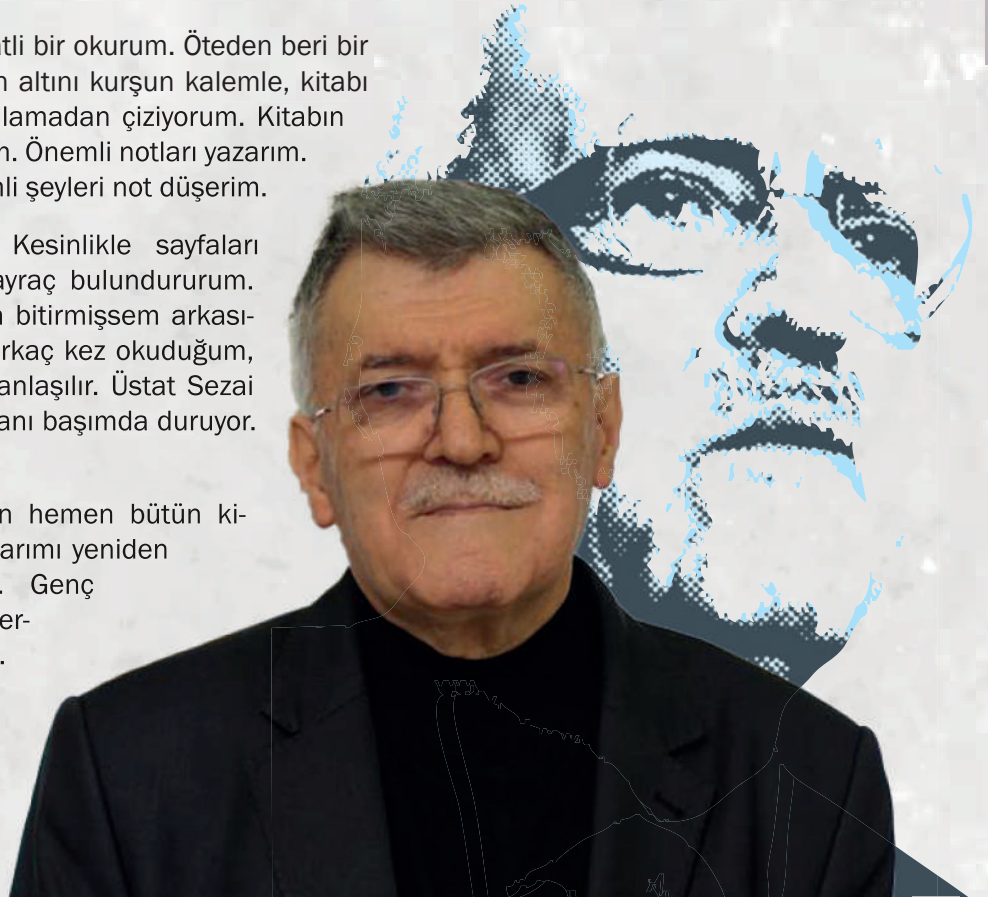
Bugün düşünce hayatımızda onun kuşağında olmasa ondan sonra olsa dahi yazarların hemen hepsi, eli kalem tutanlar, düşünce üretenler ondan doğrudan veya dolaylı olarak beslenmiş ve etkilenmişlerdir. Çünkü üstat Necip Fazıl'ın mücadelesi o dönemin şartlarında Türkiye ile sınırlı kalmışken, üstat Sezai Karakoç ise ümmeti, insanlığı ve İslam milletini bir bütün olarak ele alıp onun üzerinden bir değerlendirme yapmıştır. Dolayısıyla üstadın değerlendirmesi, bakışı kendisine çok özgü ama İslam ruhunun yeniden dirilişini sağlamaya dönüktü.

## *Kendinize ait bir kitap okuma usûlünüz var mı?*

Olmaz olur mu? Çok dikkatli bir okurum. Öteden beri bir eserin önemsedğim yerlerin altını kurşun kalemle, kitabı hırpalamadan ve fazla karalamadan çiziyorum. Kitabın içinde kâğıtlar bulundururum. Önemli notları yazarım. Bende çağrışım yapan önemli şeyleri not düşerim.

Kitabı çok önemserim. Kesinlikle sayfaları kıvırmam, arada mutlaka ayraç bulundururum. Okuduğum kitabı ne zaman bitirmişsem arkasına not düşerim. Bir eseri birkaç kez okuduğum, bu tarih düşürmelerimden anlaşılır. Üstat Sezai Karakoç'un bütün eserleri yanı başımda duruyor. Onları sırayla alıp okuyorum.

Dergimizin adresine gelen hemen bütün kitapları eve taşıyorum. Okuduklarımı yeniden kütüphaneye götürüyorum. Genç yazarlarımızın çıkan yeni eserlerini de mutlaka okuyorum. Hayatı canlı tutmak için Batılı yazarların önemli eserlerini de okurum. Dağarcık dolu, bunu söyleyebilirim.





## Yazmaya ve okumaya hevesli öğrencilere tavsiyeleriniz nelerdir?

Hocam beni üstat Necip Fazıl ile Sezai Karakoç'un eserleriyle tanıştırdı. Elazığ'da İslam Kitabevi'ne gidip geliyordum, orada Nuri Pakdil, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu ve diğerlerinin eserleriyle karşılaştım. Büyük Doğu, Diriliş gibi edebiyat dergilerinin sıkı bir okuyucusu oldum. O çevrede bir başımaydım. Çok okuyarak ve gayret ederek kendi yolumu buldum. Bu Allah'ın bana bir bağıydı.

Bizim zamanımızda düşünce ve sanat dünyamızın yazarlarının sayısal olarak az eserleri vardı. Günümüz gençliğinin şansı bizden fazla, dezavantajları da daha çok. Öncülerimizin eserleri bizi bulanıklardan kurtardı, yolumuzu açtı. Bugün ise tam tersi bir durum söz konusu. Düşünce kanalları çok çeşitlendi, bulanıklık ve karmaşa da çok. Diriliş Ekolü'nde ısrar edilmesini dilerim. Diriliş, Edebiyat, Maveria, Yönelişler gibi... Yedi İklim, Hece dergileri bu izlekte. Daha başka dergiler de var ama ana izlek budur.

Gençlere gerek edebiyatımızda gerek dünya edebiyatından birinci sınıf yazarları okumalarını, ıvır zıvır şeylerle oyalanmamalarını öneririm. Şöhret kaygısına düşmeden yapacaklarına odaklanmalı. En iyisini yapma çabasında olmalı. Okumak, çok okumak, çok düşünmek, az yazmak, yazdıkça kendinin yaptıklarını görmek...

## SEZAI KARAKOÇ'UN MASAL ŞİİRİ HAKKINDA

### 1. OĞUL / Azra Zehra ETE

Birinci oğulda, Batı'nın ikiyüzlülüğü ve arkadan vurması anlatılmıştır. Birinci oğul Batı'ya gittiğinde herkes ona karşı tatlı dilli ve nazik davranmıştır. Ama onu savunmasız yakaladıkları ilk fırsatta öldürmüşlerdir. Burada biraz da Doğu ve Batı insanların farkı görülüyor. Çünkü Doğu insanı bir insana karşı hislerini onun yüzüne karşı gösterir, sevdiğini ya da sevmediğini karşı tarafa belli eder. Batı insanı tam tersidir; sevsen de sevmese de karşı tarafa bunu yansıtmaz ve genelde hep seviyormuş gibi gö-zükür. Birinci oğulun diğer oğullardan bir farkı vardır: İkinci oğuldan itibaren birbirlerinin öçlerini almaya giden kardeşler vardır, ama birinci oğul kimsenin öcünü almaya gitmemiştir. Birinci oğul Batı'yı tanımaya ve keşfetmeye gitmiştir.

Gençlere gerek edebiyatımızda gerek dünya edebiyatından birinci sınıf yazarları okumalarını, ıvır zıvır şeylerle oyalanmamalarını öneririm. Şöhret kaygısına düşmeden yapacaklarına odaklanmalı. En iyisini yapma çabasında olmalı. Okumak, çok okumak, çok düşünmek, az yazmak, yazdıkça kendinin yaptıklarını görmek...

### 2. OĞUL / İsmail ÖZKARA

İlk oğulun hazin sonuna karşılık babası tarafından öç alması için ikinci oğlunu göndermiştir. İkinci oğul maalesef bu Batı sınavında orada birine âşık olarak kalmıştır. Bence burada bize vermek istenilen mesaj, bazı insanların (bu kişi kendi kanından olsa bile) beklediğin gibi çıkmayabileceği, seni yarı yolda bırakabileceğidir. Bu yüzden her insana körü körüne inanmamak fazlasıyla güvenmemek gerekir ama bu da kimseyle asla iletişim kurma anlamına da gelmez

### 3. OĞUL / Tark Erol KILIÇ

İlk iki oğulun acı haberlerini olağanüstü şekillerde alıyor baba ve geri dönmeyeceklerini anlıyor. Baba üçüncü oğulun gelmeyeceğini olağanüstü doğa olaylarından anlamıyor; oğlunun gönderdiği çek ve onu getiren adam sayesinde öğreniyor. Üçüncü oğulun gelmeme sebebi kardeşin Batı'ya bağımlı olması. Üçüncü kardeş Doğu'dan Batı'ya para kazanmak için gittiği için ruhen uşak oldu. İşinde ilerlemek ve para kazanmak için çalıştı sadece. Görünüşte patron oldu ama Batı'ya bağımlı oldu; özünü, özgür bir Doğulu olduğunu unuttu. Doğu'yu unuttu, sonradan görme oldu. Geri dönemedi; belki babasından ve kardeşlerinden çekindi, belki de Batı'daki konforu bırakamadı.





#### 4. OĞUL / Hatice Kübra KAMADAN

Dördüncü oğul Batıya gitmiş ve bilgin olmuş. Batılılar onu başarılarından dolayı övmüşler, pohpohlamışlar. Bu sebeple dördüncü oğul kendi geçmişini, kendi medeniyetinin bilgilerini ve tarihini unutmuş gitmiş. Ancak burada dikkate almamız gereken kısım, şu ana kadar Batı'ya gelen kardeşlerin kendi istek, karar ve amaçları için değil de yalnızca babaları istediği için gelmiş olmalarıdır. Çünkü bir kişinin bir görevi yerine getirebilecek becerilere sahip olmasının yanında bu becerileri kullanabilecek olgunluğa da erişmiş olması gerekir. Şiirden anlaşıldığı üzere dördüncü oğul bu bahsettiğim olgunluğa sahip değildir. Zira Batı'ya gittiğinde ilim yolunda çalışmış çabalamış ancak bu gayretlerinin yanında kendi tarihini, medeniyetini unutmuş, daha kötüsü onu hor görmeye başlamıştır. Babasının ona verdiği görevi yerine getirmeyip yozlaşmanın, kendi değerlerini hiçe saymanın bir kimseyi silinip gitmeye götürdüğüne örneği olmuştur. Kendi değerlerini tam anlamıyla idrak edemeden, başka kültürün değerlerine maruz kalmıştır. Yozlaşmış, yozlaştığı ölçüde bir miktar beğeni kazanmış ancak bu takdir geçici olmuştur.

#### 5. OĞUL /Ömer Sadi SORAL

Beşinci oğul başka bir zihniyetin hâkim olduğu, göz boyayıcı Batı hayatına rağmen değişmemiş, benliğini kaybetmemiş. Onun tek düşündüğü şey kendi milleti, kendi milletine kazandıracağı eserler. Evet eserler, çünkü kendisi bir şair. Hatta bakarsak beşinci oğulun en önemli farkı kendisinin bir şair olması. Bu sebeple dördüncü oğuldan sonra en çok ilme, bilgiye sahip olduğunu düşünüyorum. Biliyorsunuz şairlerin silahı, kalemleridir. Şairler maneviyata, vatan ve millet sevgisine sahip kişilerdir. Hayal dünyası, ufku geniş insanlardır. İleriyi düşünürler ve amaçları para, ün vs. değil halklarına katkı sağlamaktır. Şairimiz gerçekten Batı'yı anlamış, anlamış ki geri dönmek istemiş. Fakat, hani vardır ya bir işi ertellersin yok şu gün yaparım, yok bugün yaparım, aynı onun gibi olmuş sonu. Bir türlü dönüş yolunu bulamamış. Batı'nın oyununa gelmemiş belki ama diğer kardeşleri gibi bu da savaşı kaybetmiş.

#### 6. OĞUL /Emir İlhan POLAT

Doğu'daki bir babanın Batı'ya varan oğullarından altıncısı, 7 kardeş arasından en serbest ruhlu olanıydı belki de. Son kardeşi hariç o da diğer kardeşleri gibi Batı'nın bataklığına düşmüştü. Benliğini kaybetmiş, geldiği yeri unutmuştu. Diğer kardeşleri bir uğraş içerisine girmişti ve bir şeyler başarmıştı. Onlar da en sonunda Batı'nın oyununa düşmüşlerdi; fakat altıncı kardeşleri kadar da vasıfsız değillerdi. Batı, altıncı oğulu çıkmaz bir yola sokmuştu. Rüzgârla savrulan bir yapraktan farkı yoktu. Onun için yer ve zaman diye bir şey kalmamıştı. Bilinmez sokaklarda dolanıp duruyordu. Aldığı alkolün etkisiyle bunu fark etmemişti bile. Ne bir yurdu vardı artık ne ilerleyecek bir yolu. Ne gündüzü ne de gecesini. Batı'nın bu zehri, insanı yavaş yavaş ele geçiren ruhu, babanın altıncı oğlunu da yoldan çıkarmıştı. Bu oğul hiçbir uğraş içerisine girmeden kendini teslim etmeye baştan meyilliydi zaten. Babasının acı kayıplarından biri de altıncı oğul olmuştu ve bu onun için son noktaydı. Öz evlatlarının başlarına gelenlere dayanamayıp vefat etmişti. Ayık gezemeyen altıncı kardeşin yüksek ihtimalle bundan haberi dahi yoktu. En sonunda, o da Batı'nın karanlıkları içinde kaybolmuş

#### 7. OĞUL /Tarık Ziyad YILMAZ

Bu oğulların en küçüğü, yani yedincisi diğerlerinden farklı olarak babasız büyüdü, yetim bir çocuk olarak yaşadı, adeta doğanın gözetiminde büyüdü. Bu nedenle maddi işlerden soyutlanmış bir şekilde büyüdü, yalnızca ağaçların yapraklarının hissettiklerini dinleyerek, kalbinin sesini dinleyerek büyüdü. Ve o değişmek istemediği için kendini bir çukurda yaşamaya mahkûm etti. Bir çilekeş misali. Yedinci oğul değişmekten korkuyordu, çünkü Batı bütün ağabeylerini yutmuştu. Yedi erkek kardeşten altısının değişim hikâyesi babaları için tam bir trajedi olmuştu. Yedinci oğul ağabeylerinin Batı karşısında ne kadar güçsüz kaldığını gördüğü için kendisi de Batı'ya yenik düşüp babasının anısına saygısızlık etmekten çekiniyordu. Tıpkı kendinden önce Batı medeniyetini anlamaya çalışırken kimliğini unutan atalarına benzemekten korkan Sezai Karakoç'un kalbini dinlemek için kendini dünyadan soyutlaması gibi. Sezai Karakoç da yedinci oğul gibi bütün dünyayı egemenliği altına alan yozlaşmış bir kültürün düşüncelerini ve duygularını etkilemesine izin vermemek için kendisini ofisine kapatmayı tercih etti. "Masal" şiiri buna benzer birçok gönderme ve imalı cümleler içermektedir. Şair bu gönderme ve imalarla kültürel yozlaşmaya dikkat çekmek istemiştir.



# HAYATTA BİR YERE GELMEK İSTEMİYORUM

*Ayşegül Taş*

**H**er gün yaptığım gibi şimdi de hayatın amacını sorguladım. Ve şaşırtıcı bir ilerleme kaydettim. Öncelikle fark ettiğim şey “hayatın” anlamını sorgulamanın faydasız olduğu oldu. Sorgulamam gereken şey “hayatımın” anlamıymış. Çünkü anlamlar ve “hayat” dediğimiz kavramın ne olduğu göreceli bir durum. İnsanlar size gelip hayatın anlamını sorarsa onlara doğru bir cevap veremezsiniz. Çünkü verdiğiniz cevap, sizin hayata yüklediğiniz anlamı yansıtır. Yani sizin hayatınızın anlamını... Yani sizin doğru bulduğunuz ama onların doğru bulmama ihtimalini bulunduran anlamı...

Bahsettiğim durum Protagoras’ın “İnsan her şeyin ölçüsüdür.” fragmanındaki duruma benzetilebilir. Ama hayır, biraz daha farklı. Öncelikle bir kavrama anlam verme eyleminin yalnızca insana özgü olduğunu düşünmüyorum. Bir diğer çelişen düşüncem de insanın “her şeyin” ölçüsü

değil “çoğu şeyin” ölçüsü olduğunu düşünmem. Şimdi hayatlara yüklenebilecek farklı anlamlardan bahsetmek istiyorum. Genel bir kitleye bakalım. Şu an bulunduğum yer ve zamandaki insanların yaş gruplarına göre endişeleri ve gerçekleştirmek istedikleri amaç, farklılık gösteriyor. Ama en duru haline indirgeyecek olursam şu an toplumdaki bireylerin genel kaygısı ve amacı hayatlarını istedikleri meslekle, ekonomik refaha ulaşmış bir şekilde devam ettirmek. Bu yüzden yıllarca eğitim görüyoruz ve bu yüzden hayatımızın çok uzun bir süresini belli imtihanlara yani belli hedeflere kilitlenerek ve bunun için çalışarak geçiriyoruz. Okul hayatında sınavlar, meslek hayatında terfiler gibi birtakım hedefler... Yani toplumun hayata yüklediği anlam, refaha ulaşmış bireyler olmak için çalışma serüveni olması.



Yaşıtlarıma baktığım zaman hepimizin “gelecek kaygısı” diye adlandırdığımız şey de bu aslında.

Peki, gerçekten benim hayatımın anlamı bu mu? Bir sınavı geçip istediğim okulu kazandıktan sonra amacıma ulaşmış olacak mıyım? Hayır mı? Okulu bitirip meslek sahibi olunca amacıma ulaşmış olacak mıyım? Hayır mı? Hayatımı rahat içerisinde devam ettirecek kadar kazanca sahip olunca amacıma ulaşmış olacak mıyım? Hayır mı? Benim için hayır. Belki bir başka biri daha ilk sorudan “Evet, amacıma ulaşmış olacağım. “Hayatımın anlamı buydu” diyebilir. Belki başka birinin hayata yüklediği anlam hayatın koşuşturmacasıdır. Ya da daha farklı birinin hayata yüklediği anlam, hayatta sevdikleriyle yaşadığı anılardır. Daha farklı birinin daha başka bir şey... Peki öyleyse neden bize toplum tarafından konulan amaca ulaşmak için çabalıyoruz? Bu soruyu sormam bunu yapmayı inkar ediyor olduğum anlamına gelmiyor. Bu soruya cevap olarak “Çünkü okuyup meslek sahibi olmak ve belli bir kazanca sahip olmak hayatını devam ettirmen için gerekli, yoksa aç kalıp ölürsün.” diyebilirler. Ölmek için çabalarken ölmekte olan insanları görmemeleri ironik ama problem bu değil. Belki de biri hayata yüklediği tuhaf bir anlam uğruna aç kalıp ölmeyi kabullenmiş olabilir. Belki çok daha başka biri bunu, aptallık olarak nitelendirir. Hiç fark etmez. Bana da çıkıp “Ne yaparsan yap!” diyebilirsiniz. Ama cidden öyle mi?

İşte buydu. Bahsetmek istediğim, anlatmaya çalıştığım şey buydu. Önümüze gelene kendi hayatı-

la ilgili vereceği kararlarda istediğini yapabileceğini söylemek kolay. Ama hayır, Biz özgür değiliz. Hiçbir zaman olmadık. Hiçbir zaman özgür olmaya da biz karar vermedik. Kimimiz inançları yüzünden kimimiz sevdikleri yüzünden kimimiz bir başka nedenle... Hepimizin eli kolu bağlı.

Kendini öldürerek kendi hayatını sonlandırma yetisinin kendisinde olduğunu sanan kişiler de özgür değil. Özgür olduklarını sandıkları için ya da özgür olmak için yapıyorlar bunu. Ama değiller. İrademizin yeterli olduğunu düşünerek hayatımızı yaşıyoruz. Kendimizi bir şey sanıyoruz. Hâlbuki bizler yalnızca küçücük kararlar veren küçücük varlıklarız. İşte bu düşünce bazen hayatımı izlediğim bir dizi olarak görmemi sağlıyor. Bir diziyi izlerken bazen çok sıkılıp biteceği zamana kadar dakikaları sayarım. Bazen kendimi kaptırıp bitmesin, isterim. İşte sanırım benim için anlam bu dizinin ne kadar sürükleyici olmasıyla ilgili. Ve bu dizinin, yani hayatın ilgi çekici ve sürükleyici olması için yapmam gereken şey onu sıkıcılaştıran yani onu kısıtlayan tüm etkenlerden kurtulmam olmalı. Yani özgürlüğümü engelleyen faktörleri en aza indirmeliyim. Özgürlüğümü kısıtlayan şeylerin özgürlüğünü kısıtladığım sürece, hayattan en yüksek düzeyde yararlanabilirim. Ben ya da bir başkasının yapması gereken şey, zaten bir sınır var diye düşünüp baştan bırakması değil, o sınırı sonuna kadar zorlamasıdır. Kendi hayatınıza kendi anlamlarınızı verebildiğiniz kadar hayattasınızdır.





# KÖTÜ BİTEN FİLMLERE DAİR

*Neval Handan Karaöz*

**K**ötü biten filmler, benim için uzak durulması gereken türdü. Olabildiğince kaçardım onlardan. Belki sebebi, kendi hikâyemin de kötü bitme ihtimalinin beni korkutmasıydı. Asıl korkutucu olan şey ise hikâyesi kötü biten insanların çokluğu. Peri masallarındaki gibi olmuyor muydu yani? Topallayınca hep yardım eden birisi olmuyor muydu etrafında? Uğraşılın, emek verilen her şey kazanılmıyor muydu bu hayatta? Düştüğümüzde, daha güçlü bir şekilde kalkmıyor muyduk?

Kötü biten bir film izledikten sonra sorgulanması gereken çok konu ve umutsuzluğa kapılmak için milyonlarca neden var gibi gelirdi. Umudumu yitirmek istemiyordum hayata karşı. Kimse istemezdi. Ta ki ön yargılarımın üstesinden gelmek için kötü bittiğini bildiğim bir film izlemeye karar verene kadar. O filmi izlememek için uzun zaman direnmiştim; çünkü sonunda tüm bu sorgulamalar bir yana, empati kurup bir de ana karakter için üzülecektim! Maalesef dünya sadece hassas kalpler için değil, empati yapanlar için de cehennemdi.



Bunlara rağmen bütün önyargılarımı bir yana koyup filmi izledim ve bu tarz filmlere karşı beslediğim olumsuz fikirler, değişmeye başladı. Film kötü bittiği için sinirlenmemiştim, aksine zevk almıştım. Bakış açım değişmişti artık ve farklı pek çok şey çarpmıştı gözüme. Mesela iyi olaylar da yaşanıyordu, hatta iyi olayların sayısı kötü olaylardan çok daha fazlaydı. Ama zihnimiz ilk önce kötü durumları algılıyordu. Bütün canlıların doğası, kötüyü hatırlamaya daha yatkındı. Kötü olaylar tecrübe oluyordu ve canlılar böylelikle hayatta kalıyordu.

Diğer yandan, olumsuz duyguların olumlu her şeyi perdelemek gibi bir huyu vardı maalesef. Hayatın tam odak noktasına yerleşiyorlardı ve geride kalanları görünmez kılıyor ya da bulanıklaştırıyordu. Bulanık noktalar fark edilmiyordu, hâlbuki hikâyeyi güzelleştiren olaylar, karakterler vardı. Finali kötü yapan da bu güzelliklerin perdelenmesi, bulanıklaşmasıydı. Acaba olumlu şeyler hikâyeye hiç girmeseydi daha mı iyi olurdu? Cevap değişkenlik gösterebilir; fakat bence her halükârda “bir” “sıfır”dan büyüktür.

İnsan yaşamı, her şeyi tecrübe ederek ders çıkaracak kadar uzun değil. İşte kötü biten filmler tam da burada devreye giriyor. Etrafımızdaki insanların hikâyelerini tam anlamıyla bilmediğimiz için onlardan kendimiz için bir ders çıkarmak zordur; ancak filmde karakterlerin seçimlerine, seçimlerinin nedenlerine, seçimlerinin sonucuna kısaca her şeyine şahit oluyoruz.

Bu nedenle ders çıkarmamız daha kolay oluyor. Mutlu biten hikayelerden ders çıkmaz değil; fakat daha önce dediğim gibi, insan doğası kötü olaylardan kalıcı dersler çıkarmaya daha yatkındır.

Özetle; her hikâye, güzel bitmiyor; hatta çoğu hikâye, güzel bitmiyor. Benim için bu, umutsuzluğu değil umudu temsil ediyor artık. Küçüklüğümüzde dinlediğimiz masallarda kötü son yoktu. Etrafımızda insanların yansıttığı kadarıyla gördüğümüz tüm hikâyeler mutlu bitiyordu. Belki de bu yüzden kötü durumlara daha çok üzüldük ve hikâyemizin de kötü biteceğini sandık. Topalladığımızda yardım eden olmuyor çoğu zaman, evet. Evet, emek verdiğimiz her şeyi elde edemeyebiliyoruz. Düştüğümüzde de hep daha güçlü kalkamıyoruz. Bu gerçekleri fark etmek, hikâyenin kötü bittiğini düşünmek yerine hâlâ pek çok şansın olduğunu hatırlatıyor bana.

Olur ya, belki filminiz, kötü biter. Üzülmeyin, odaklanılacak başka şeyler var. Güzelliğini çoğu zaman fark edemediğiniz o bulanık noktalar her zaman var.





# KIZILELMA

## FATİH DUMAN

### SÖYLEŞİSİ

MÜLAKAT

*Hocam, bize biraz kendinizden bahseder misiniz?*

(Kenan DİĞİROĞLU)

1987 yılında Sivas'ın Şarkışla ilçesinde doğdum. 2010 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldum. Bir dönem Ürdün Devlet Üniversitesinde de öğrencilik yapıp Dokuz Eylül Üniversitesinde Türk-İslam Edebiyatı alanında yüksek lisans yaptım. Birçok gazete ve dergide yazılarım yayımlandı. Yurt genelinde konferanslar ve söyleşiler veriyor ve aynı zamanda ulusal radyo ve TV kanallarında kültür ve medeniyet merkezli programlar hazırlayıp sunuyorum. Hâlihazırda Moral FM'de "Efendime Söyleyeyim" programını hazırlayıp sunuyor ve haftanın iki günü Diriliş Postası gazetesinde köşe yazarlığı yapıyorum.



### **Kızılelma Ayasofya kitabını yazma nedeniniz nedir?** (Gülsüm BAYRAM)

Ayasofya, İstanbul'un tapusudur. Neden çekineyim ki! Hatta bu topraklarda "inandım" diyerek yaşayan her kim varsa hepsinin namusudur. Ayasofya hayali gönülden giderse yahut bir daha secdeye eğilmezse başlar; orada hayal, dava, gaye tükenmiştir. Ki şimdi tam da öyledir işte. Kendi vatanında, kendi şehrinde ve kendi mabedinde başını secdeye eğemiyorsan söz de tükenmiştir.

Hem biliyorum sen de ben gibi hissedersin. Lakin sormak icap eder şimdi; bir benim mi ağırıma gidiyor ecdadın başlarını secdeye koyup da ibadet ettikleri yerlere ayakkabılarla basıyor olmak? Bence hayır, senin de benim de ve biz gibi pek çoğunun da ağırıma gidiyor biliyorum. İşte belki de bunun için Ayasofya'yı açmak ölümden uyanmak gibi, Ayasofya'yı açmak yeniden doğmak gibi...

Bu okuyacağın, Ayasofya'da alnını secdeye koymadan ruhunu teslim etmekten korkan birinin duasıdır. Belki de bu duaya "âmin" denilsin diye yazılmıştır bu kitap.

### **Ayasofya'nın Camii Şerif olarak açılmasıyla ilgili ne söylemek istersiniz?** (Mina Nur KAVALCI)

Kendi kendime hep soruyordum: Ayasofya mademki bizim Ayasofya, neden ve nasıl abdestlerimizi alıp da dilimizde dualarla değil de elimizde biletlemlerle giriyoruz biz Ayasofya'ya? Ne engelliyor bizi, kim engel oluyor? Giremiyorsak şayet o vakit sual şu olmalı: "Ayasofya kimin?"

...

"İstanbul, hayali çok evvelden gönle kazınmış bir derttir." demeye çalışıyorum aslında sana. Ve Ayasofya, İstanbul'un tapusudur ya madem. İşte o dahi asırlar öncesinden muştulanmış, başlar orada secdeye değsin, kubbesinde ezan sesi inlesin diye ta Hz. Peygamber zamanında ve O'nun tarafından bir gaye diye Müslümanların gönüne konmuştur bu dert. Yani daha Hz. Peygamber zamanında bir gaye verilmiştir inanmış Müslümanlara. İsmi İstanbul olan bir gaye. İşte o zaman atılmıştır ilk ilmek. Ve İstanbul'un önlerine kadar daha o zamanlarda gelinmiş ve arkalarında izler bırakıp da dönmüşlerdir. Mezar taşları, sahabelerin mezar taşları, Eyyüb el- Ensari mesela... Zira inanıyor ve biliyorlardı ki onlar bir yerde haneniz değil, kabriniz varsa sizindir orası. Sonra Pir-i Türkistan Hoca Ahmed Yesevi, bir rüya görmüştür adeta, bir hayale inanmıştır. İman etmiş Türklere aynı maksadı nefes nefes üflemiş ve Anadolu'ya gidenlere aynı davayı söylemiştir. Daha belki de ömründe deryayı görmeden deryanı ortasında bir şehri hayal etmiş ve hatta hayalinde fethetmiştir. Zira Alaaddin Keykubat Ertuğrul Gazi'ye: "Yolunuz nereye gider?" dediğinde o dahi yanındaki Yesevi dervişinin telkiniyle "Deryayı geçip devlet olacağız." demiş, İstanbul'u kast etmiştir.

Ve Osman Gazi ölüm döşegindeyken bile oğluna "İstanbul'u aç, gülzar yap" derken aynı maksadı, aynı gayeyi, aynı mefkûreyi söylemiş, aynı ateşi onun da gönüne salıvermiştir. Dert aynı dert, dava aynı dava, maksat aynı maksattır. Ve tesadüf değildir hiçbir.

Ve nihayetinde bu hayal Fatih Sultan Mehmed Han eliyle gerçek olmuştur. İstanbul bir hayalin adı, bir gayenin adıdır o yüzden. Ve Ayasofya... Fethin sembolü, Fatih'in emaneti, asırlar boyu canlar verecek yürünen bu yolda, inanılan bu davanın nişanıdır.

İşte onun için Ayasofya'yı açmak, İstanbul'u yeniden almak olacaktı, Ayasofya'yı açmak, yeniden doğmak olacaktı ve Ayasofya'yı açmak, ölümden uyanmak olacaktı.

Zira artık vaktiydi.

### **Neden yazıyorsunuz diye soranlara cevabınız ne olurdu?**

(Bünyamin ÇOBAN)

Kanaatimce hakikati anlatmak için onlarca, yüzlerce yol var ve ben yazmayı seçtim. İnandığımı kelimelerle daha çok insana anlatabilirim diye inandım ben, belki öyle vehmettim ya da belki hayal... Ama gönümü hep onlara verdim ben ve buna inandım. İstedim ki canım yandıysa ateşini anlatayım, dertlerim bir garip diyarda cevalan edeceklerine gelsinler de kâğıtlara düşsünler başlarını. Gecelerce onlarla hasbihal edeyim, gündüzleri dizleri dibinde kelam edeyim, dahası onları seyredeyim nazlı nazlı salınırlarken. Çok uzak diyarda yüzlerini göremediğim, isimlerini bilemediğim insanlara derdimi anlatabileyim istedim ve bunun mümkün olduğuna inandım. Aldandıysam cürüm benim, kendi yalanıma aldandım.

"Kolay yazılan kolay unutulur." demişti çok sevdiğim bir arkadaşım. Acısını çekmediğin, dert etmediğin cümleleri kimse dert etmez. Doğru, onun için acı çekiyorum belki de. Kimi kolay zanneder belki de yazmayı ya da yazan insan her daim mesrurdur sanır. Oysa ne tuhaf, ben hiçbir kelimemi ağlamadan konuşturamadım. Ve hiçbir kelimemi sevdiğine kavuşturamadım. Ezcümle, yanmadan yakamadım. Kelimeler olmasa ağlayamayacak, gönül lisanımı anlatamayacaktım. Zira anladım ki bazıları yazarak ağlıyorlar.

...

Hâsılı şunu demeye çalışıyorum; yazdım demek, yazmak demek değildir. Her ciltli kâğıdın kitap olamadığı gibi... Üstad Cemil Meriç -ki büyük hayranıyım- "Aklına her geleni yazmak, yazmak demek değildir." diye yazmıştı "Bu Ülke" sinde. Ve öyle yazmış, hatta öyle yaşamıştı. Ne demek istediğimi merak eden olursa daha evvel "Gençler okuyor ama kitap değil" diye yazmıştım, okuyabilirler. Tüm bunlardan sonra "Neden yazıyorsunuz?" diye soran kardeşime cevabım şudur: Yazıyorum, zira mecburum.



### Sizce gençler yeterince kitap okuyor mu?

(Elif ÖZÇELİK)

Daha önce bir yazımda “gençler kitap okumuyor diye boşuna şikayetlenmeyin. Zira gençler hatırı sayılacak kadar kitap okuyorlar. Hem de çok okuyorlar. Ama her okudukları şey kitap değil” diye yazdığımı hatırlıyorum. Şimdi de böyle düşünüyorum. Neredeyse okurdan çok yazar olan memleketimizde birileri muhakkak okuyacak bir şeyler buluyorlar. Ama buldukları her zaman da öyle bünyeye faydalı şeyler değil. “Bir kereden bir şey olmaz” denen illetler gibi başlanan sonunda da mutlaka zehirleyen acayip bazı şeyler bunlar. Ve gerçekten bu illet denenler kadar zararı var. O yüzden gençlerimiz okumalı ama nitelikli yayınlara yer vermeliler hayatlarında.

### “Kızılalma Anadolu” diye de bir romanınız var. Anadolu ve Anadolu insanıyla ilgili neler söylemek istersiniz?

(Sıla UZUNPINAR)

Anadolu insanı dediğimiz bir kavram var. Her yerde ve her mekânda tekrar tekrar söylediklerimiz... Anadolu mayadır diyorum ben aslında. Ve maya bozulursa süt de yoğurt da bozulur. Tutmaz ve olmaz artık eskisi gibi. Tadı kaçır. Lakin gördüğüm şu ki; Anadolu direniyor. Hem de var gücüyle ve belki de son gücüyle direniyor. Yozlaşmaya, başkalaşmaya, batılılaşmaya direniyor. Kendini inkara ve aslını redde direniyor. Ellerinden hepimizin ihtiyacı olan o samimiyet ve masumiyet alınmasın, diye direniyor. Ve bizler onların bu direncinin çoğu vakit farkına varamıyoruz bile.

Ama bunu, o mayayı korumak için çırpınan insanlar var her bir yerinde bu memleketin. Ve iyi ki varlar. Zira onlar olmazsa eksik ve yarım kalacağız.

### Hocam, son olarak gençler için neler söylemek istersiniz?

(Erva KAYA)

İnanmış bir insanın bütün bir dünyayı değiştirebileceğine her vakit inandım ben. Ve buna inanmak hiç de zor olmadı esasında. Zira dünya nasıl değiştirilir, nasıl güzelleştirilir, adamlık, insanlık, şeref ve haysiyet toprağa nasıl yerleştirilir ecdat dünyaya çok güzel anlatmıştı bunu. Ve onların hatıraları halen dahi anlatıyor bunu. Dünyaya adamlığı da, insanlığı da, merhameti de ve haysiyeti de bizim dedelerimiz öğretmişti. Şimdi de bu miras bizim ellerimizde. Yine ve yeniden bu derde düşmek zorundayız.

Aslında tarih de bize bunu öyle güzel gösteriyor ki. Ecdadımız inanmanın en büyük meziyet olduğunu, en kavi kuvvet olduğunu ve en mukaddes emanet olduğunu bize bıraktıkları şanlı miraslarıyla gösterdiler hep. Lakin biz belki de görmüyoruz. Zira çoğu zaman görmek için bakmak gerekir. Eski bir misalde de dendiği gibi “Köre nedir köre ne! Görenedir görene...”

Yeniden bir diriliş olacaksa –ki elbette olacak bunun olacağı yer Anadolu’dur. Zira yiğit düştüğü yerden kalkacak, sancak indiği yerde dalgalanacak ve yeniden dirilecek işte o vakit hayallerimiz. Zira Anadolu dediğimiz yer, sadece bir toprak değildir. Ve hiçbir vakit de öyle olmadı. Anadolu, anaların kundakta haysiyeti salladıkları, başlarında merhameti sakladıkları, yiğitlerinin dua diye dillerinde vatan diye haykırdıkları yerdir. Toprağa sevdâ, muhabbet ve merhamet ekilir Anadolu’da. Sonra boy verir, yeşillenir, çınar olur dünyaya adamlığı öğreten koca bir çınar... Ve dallar kurusa da kökü yine bir gün filizlenmek için öylece kalır.

Bu davayı bu derdi ve dünyayı yeniden değiştirebilecek bir ferdi yetiştirmek için hepimiz ve hep beraber o çınarın gölgesinde birleşmek zorundayız. Ve bir yol açmalıyız gençlere. Zira onların da bir derdi var. Kabul edemiyor olsanız da, onlara inanmıyor olsanız da, yapacaklarını ikna olmasanız da gençlerin de bir derdi var. Zira gönüllerinde o davayı dert edinenlerin nefesi var. Ruh aynı ruh halen dahi... Yeniden Alparslan’lar, Fatih’ler, Hasan’lar, Ömer’ler yetiştirmeye hiç değilse o ruha sahip gençlere fırsat vermeye mecburuz.





# ŞİİR DİNLETİSİ

Reyhan Tağhan

Şiir satırlara dökülmüş gözyaşları, kahkaha sesleri, acı veren çığlıklar, öfke dolu bakışlar, isyankâr sözcüklerin bir araya gelmesidir, derin derin susmaktır aslında. Hakiki bir şiirle karşılaştığımız zaman bu hallerin çoğunu görebiliriz.

Aslında heyecandır şiir, gönlün kapıldığı aşktır. Bu aşk ki insanın yaratıldığı ilk anda başlamıştır ve insanı Yaradan'ına giden yola çekip sürükler. Bu yolda ilerlerken yaşadığımız anlar bir bir kâğıda döküldüğünde ortaya şiirler çıkar.

Bizler de okulumuzun 19. geleneksel şiir dinletisinde “yoldaki şairler”ce yazılmış birbirinden güzel şiirleri elimizden geldiğince yorumlamaya çalıştık. Programımıza, çıktığımız uzun ve ince yoldaki sazın içimize işleyen tınısıyla başlarken, bir babanın oğluna yüreklerimizi yakan vedasıyla devam ettik. Yolumuz kâh iç âlemimize kâh gurbete düştü ve halk şairlerimiz gibi “Gurbet elde kıymetimiz ya bilinir ya bilinmez.” dedik.

Bir yandan değerli arkadaşlarımız gitar, kanun, ukulele, saz gibi enstrümanlarla ve güzel sesleriyle programı renklendirip neşemize neşe katarken diğer yandan “hüzün peygamberi” Peygamber Efendimiz'i anmayı unutmadık. “Hayatında güzeldin, ölümünde de güzelsin; öldün, bir daha ölmeyeceksin.” diyerek gözlerimizi dolduran anı hepimiz yürekten hissettik.

Sonsuz gibi gelen bu kısacık hayat yolculuğunda hatalarımız, sevinçlerimiz, üzüntümüz, pişmanlıklarımız, günahlarımız ve sevaplarımızla varız. Bizi insan kılan bu gerçeklerdir. Bu gerçekleri şiirler okuyarak bizlere hatırlatan değerli arkadaşlarımıza ve bizlere önderlik eden kıymetli öğretmenlerimize teşekkür ediyor, Derya Öncü'nün şiir geleneğini uzun yıllar devam ettirmesini diliyorum.

düşerim sonra!  
bırakma elimi.  
Allah'ım, yol boyunca



# GÜNEY AFRIKA

Alara Ceren Poyraz

Tarih, 18 Mayıs 2022.  
Yolculuk Güney Afrika...

**G**üney Afrika'ya vardım. Buraya gelmek için çok heyecanlıydım; çünkü hem Afrika'nın doğasını keşfe-  
decek hem de ihtiyaç sahibi insanlara yardım edecektik.

Uçaktan inip otele doğru yola çıktık. Afrika'nın bu kadar güzel bir doğası olduğunu bilmiyordum. Ama bu güzellikleri görürken aynı anda aralarda kötü olan evler, dilenen insanları da gördüm. Bu yüzden Güney Afrika'nın pürüzleri olan bir ülke olduğu kanaatine vardım.

Otele vardık. Otel gerçekten çok güzeldi. Üstelik oteli açan kişilerden biri Nelson Mandela'yı (Siyahî hakları için çok çaba harcamış olan ve bağımsızlığı getiren kişi).

Günün ilerleyen saatlerinde Afrika İslam Müzesi'ne gittik. Oradan bazı yerel lezzetleri tattık. Benim beğendiğim tatlılardan birinin adı "koeksister" idi. Bu tatlının adı da ayrıca ilgimi çekti: Buraya ilk gelen kişiler, Hollandalıların ve koek onların dilinde kek demekmiş; "sister" kısmı ise tatlı yağa atıldığı için İngilizcedeki "sizle" çağrışımından geliyor. Farklı farklı birçok milletin Afrika üzerinde etkisi olduğunu açık ediyor.

Sonraki gün "Seawinds" adında bir mahalleye gittik, burada insanlara yemek ve yardım dağıtacak. Oraya gittiğimizde bu mahalleye farklı bir anlam olarak "kill me quick town (Beni hemen öldür mahallesi)" da denildiğini öğrendik. Burada, ihtiyacı olan insanlara pilav ve içerisinde temel ihtiyaçların bulunduğu kutular dağıttık.

Oradakilerle konuşurken bir annenin hikâyesine de kulak misafiri olduk. Yeni doğum yapmıştı. Kucağında da bebeği vardı. Bebeğin babasının altı ay önce kaza kurşunu sonucu öldüğünü söyledi. Bunu duyunca tüylerimiz diken diken oldu çünkü gerçek gibi gelmiyordu. Şimdi biz bu insanlarla aynı dünyada mı yaşıyoruz? Ama şunu da öğrendik ki böyle şeyler çok sık yaşanıyor ve çocuklar uyuşturucu gibi şeylere çokça alıştırılıyor. Bunlar yetmiyormuş gibi mafyalar çocukları kaçırıyor ve insanları öldürüyorlar. Bu ülkede ya çok zenginsin ya da fakirlik ve sefalet içinde yaşıyorsun. Bu da adaletin olmadığını gösteriyor.







Sonraki gün sabah...

Botanik bahçelerine gittik. Bu ülkede gerçekten çok fazla doğa güzelliği var. Ulusal çiçeklerinin adı “Strelitzia”. Gerçekten çok güzel bir çiçek ve açması 15 yıl sürüyormuş. Güney Afrika Cape Town’da ünlü olan bir dağ var. Dağın adı “Table Bay.” İsmi, dağın tepesinin bir masa gibi olmasından kaynaklanıyor. Ve dağın karşı tarafında “zipline” yapılabiliyor. Ben de bu fırsatı kaçırmak istemediğimden “zipline” yaptım. Bir dağdan diğer dağa “zipline” ile gidiyorsun ve epey keyifli bir aktivite. Sonraki gün babamlar geldi. Ve akşamleyin başka gönüllü gençlerle yemeğe gittik. Birbirimizin okul, ülke ve hobilerimizden bahsettik. Gençler ülkenin güvenliğinden çok şikâyetçi olduklarını söylediler. İşler öyle bir noktaya gelmiş ki kendi başlarına toplu taşımayı bile kullanamıyorlarmış. Bu gerçekten üzücü çünkü özgürlüğün kısıtlı olduğunu gösteriyor. Aslında gezdiğim daha çokça yer var ama buraya yazmak çok uzun sürecek. Benim bu gezi sonucunda anladığım, bir devlet insanını ve doğasını ne kadar severse o kadar güçlenebilir. Bunlardan biri bile eksik olsa bütün dengeler bozulur ve istediğimiz şeylere ulaşamayız.





# YALNIZLIĞIN İÇ SESİ

Emir İlhan Polat

## DENEME

**Y**alnızlık... Herkesin hissettikten sonra mutsuzluğa giden kapıları açtıran duygusu. İnsanı huzursuzlukla sınavan bu his, yaptığınız çoğu şeyden zevk alamamanıza sebep olur. Duygusal anlamda yardıma ihtiyacın olduğunda ve sana destek olabilecek kimse bulamadığında titreşen bu hissin, insanın moralini sürekli aşağı çekmede üstüne yok.

Sosyalleşmeye doğuştan meyilli olan insan, bu eylemden uzak kaldığında normalde gülüp oynayacağı bir durumda suratı sirke satar bir biçimde oturur veya benzer bir ruh hali dış görünüşüne de yansır. Herkes kahkahalar içinde eğlenirken sizin böyle bir tepki vermeniz insanların garibine gider. Ama sizi anlamaya da pek gayret etmezler. Oracıkta dalgın ve düşünceli bir şekilde oturmanız kimsenin umrunda olmaz. Kimse yanınıza gelip “Neyin var?” diye sormadığı zaman, kimsede bir değeriniz olmadığını düşünüp iyice moral kaybedersiniz ve bir çıkış yolu bulamazsınız. Bazen de “Nasılsın?” sorusunu aldığınızda kendinizi gözden geçirirsiniz ve bulunduğunuz durum sizi daha çok üzer. Bu duruma verilecek en makul ad, “çaresizlik”tir.

Çaresizlik hissi zorbadır. Bu zorbalığa karşı kendinizle savaşılabileceğiniz gücünüz varsa her yolu denersiniz ama bakış açınız, kolay kolay değişmez. Bir çözüm yolu bulamadığınızda da bozguna uğrarsınız. Zihninizi hapseden bu kafesin içinden çıkmak zor gözüktüğü de imkânsız değildir. Ama o anki baskın negatiflik duygusundan bunu fark edemez, kendi karanlığınızda, ıssızca devam edersiniz. Aslında farklı bakış açıları doğurduğu farklı yorumlardan ibarettir her şey. Hayat -realiteler de dâhil- yorumlardan ibarettir. Ve bu yorumlama biçimleri düşüncelerinizi, ruh halinizi yönetir. Olaylara hep negatif perspektiflerden bakarsanız her zaman kendinizi başlı başına bir sorun kaynağı olarak hissedersiniz. Bakış açınızı değiştirip mantık çerçevesinde bazı tespitler yaparak yalnızlığınızın sebeplerini bulmalı ve gayret ederek üzerine gitmelisiniz. Değişen tek şey, gördüklerinizi yansıtmış şeklinizdir.





# SON MEKTUP

*Zeynep Hilal Danegöz*

*Biricik Kızım Nehir,*

*Nasılsın? Umarım bitap halde değİlsindir. Bir hafta geçti ne de olsa. Yani babana öyle tembihlemiştim. Mektubu bir hafta sonra vermesini. Bedenim buralardan göçtükten bir hafta sonra... Karmakarışık duygular içindesin anlayabiliyorum çünkü ben de öyleyim. Neden mektup yazdığımı merak ediyor olabilirsin. Bu çağda mektup yazan pek kalmadı sonuçta. Her zaman saklayabileceğin ve beni unutmayacağın bir hediye vermek istedim. İlk aldığın mektubun ölen annenden olması ne kadar kötü tahmin edebiliyorum. Fakat sana hislerimi ve sevgimi en güzel böyle anlatabileceğimi düşündüm.*

*Kötü haberi alalı birkaç gün oldu. Kanser olduğumu biliyorsun zaten. Ama bu kadar ciddileşeceğini ben de tahmin etmemiştim. Çok ilerlediği için bir tedavisi yokmuş. Son günlerimmiş. Sana söyleme cesareti bulamadım kendimde. Muhtemelen söylemem çünkü bu son günlerimizi hüznü geçirmek istemiyorum. Bu mektubu yazdıktan sonra yanına gelip sınıksı sarılıp kokunu içime çekeceğim. Belki de son kez!*

*Henüz 17 yaşındasın. Önünde dolu dolu yaşayacağın bir hayat var. En iyi şekilde büyümeni istiyorum. Kararların ne olursa olsun gurur duyacağım. Keşke, keşke bir yolu olsaydı da hep yanınızda kalabilseydim. Fakat işler her zaman umduğumuz gibi olmaz. Bunun için kimseyi suçlamamalısın. Dimdik bir şekilde ayakta kalmanı istiyorum. Mücadele et ve pes etme. Elbette zor zamanların olacak. Ama asla yalnız olmayacaksın. Baban, teyzelerin, halaların, amcaların ve köpeğin Karamel seni yalnız bırakmazlar. Ve ben... Her zaman yanında olacağım. Ne zaman çaresiz, üzgün, yorgun hissedersen ben hep başında bekliyor olacağım ayağa kalkman için.*

*Sana o kadar minnettarım ki anlatamam. Bana bu paha biçilmez anelik duygusunu yaşattığın için çok teşekkür ederim. Yeri geldi beraber seninle çocuk oldum, seninle büyüdüm bir nevi. Seninle öğrendim bazı şeyleri. Paylaşmayı, güvenmeyi, ağlamayı, gülmeyi... Daha seninle yapmak istediğim birçok şey vardı. Beraber gezeceğimiz yerler, güleceğimiz günler vardı. Yani hayallerimde. Hayal olarak kaldı o günler fakat başka hayallerim de var. Mesela, senin büyüüp başarılı, güçlü, cesur ve mutlu bir kadın olman. Ben göremeyeceğim o halini ama hayallerim kalacak. Onlara sahip çık kızım. Seni sonsuza kadar seveceğim.*

ANNEN

MEKTUP



# NASİHAT TUTMAYANI MUSİBET TUTAR

*Bünyamin Çoban*

**B**izleri dünden daha iyi kılacak olan şey hayatımıza eklenen bir günün daha tecrübesi olacaktır. Bugün dünden, yarın bugünden daha iyi olmuyorsa hayatımızda bir sıkıntı olduğunu söyleyebiliriz. Dün ne yaptık ve ne sonuçlar elde ettik? Bunlar her zaman düşünmemiz gereken sorulardır. Her insan bu soruyu sormalı; fakat insanlarla konuştuğumda fark ediyorum ki insanların her günü aynı geçtiğinden bu soruyu sormaya zahmet etmiyorlar. Bu soruyu en fazla bütün bir günümüzü depresif bir şekilde yatağımızda telefona bakarken sormalıyız.

Çağımızda sorunlar daha fazla benzeşiyor, hep beraber bir noktada buluşmaya doğru gidiyoruz. Kötü bir noktaya. İletişim yaygınlaştı, artık hiç kimsenin nasıl bir hayatı var diye sorgulamıyorum okula/işe git, eve dön ve TikTok videoları izle (!), yat. Dünyadaki her insan bu hayatı yaşıyor. Bu aksiyonsuz, heyecansız ve kalabalığın içinde dahi bizleri yalnızlaştıran döngüde bizlerin dününü, bugününü ve yarınını özel kılan hiçbir şey yok. O zaman neden kendimize bugün “Ne yaptık?” ve “Ne sonuçlar elde ettik?” sorusunu soralım ki? Hayır, asıl bu zamanlarda sorup ne istediğimize dair kararlar verelim. Bizleri özel kılan hiçbir şeyin kalmadığını, en ahmak ve en zeki insan fark etmeksizin bir iş yapmaktan ne kadar uzak olduğumuzu fark edelim. En zeki veya en sanatkâr insan da olsan okul/iş - TikTok - uyku döngüsünde takılıp kalmışsan bu yetenekleri hiçbir iş için kullanmıyorsan bu seni en kötü insandan farksız yapacaktır. En kötü insan hiç olmazsa ego sahibi olmayacaktır ama sen “Şu bahane olmasaydı ben şu an herkesin tanıdığı bir sanatçıydım.” bahanesine sığınacaksın. Böyle düşünen biri asla ileriye bakarak yeni sorumluluklar almak istemez. En baştan başlamak, çok çalışmak ve yeniden başarı sahibi olmaktansa yine eski hayatına bakıp kendini avutmaya devam eder. Böylesi kolaydır.



En başta ne demiştik? Bugün dünden, yarın bugünden daha iyi olmuyorsa hayatımızda sıkıntı olduğunu söyleyebiliriz. Şimdi en başta hepimize mantıklı ve uygulaması bu kadar basit bir meseleyi nasıl halledemediğimizi gösterdim. Dünün nasihatlerini tutamıyoruz maalesef. Halbuki çok basittir şunu söylemek: “TikTok videolarını canım sıkılıyor diye izliyorum ama bu videolar beni daha depresif ve daha hayatsız hâle getiriyor.” Fakat bu kadarcık düşünceden dahi yoksunuz. Beynin dopamin sistemini anlamamız bize bu konuda yardımcı olabilir. Çok özet bir şekilde açıklayayım: Dopamin sistemi beynimizin ödül mekanizmasıdır ve aynı zamanda mutluluk hormonudur. Bir derse çalışıp o sınavdan 100 puan almanın verdiği tarif edilemez his buradan gelir. Senin için sınavlar belki o kadar önemli değildir ama emeğin karşılığını almanın tarif edilemez hissi dopamin sayesinde. Fakat dopamin bağımlılık yapıcı bir şeydir ve insanoğlu her daim daha fazlasını ister. Telefonda, sosyal medyada, bilgisayarda biz fazlasıyla emeksiz dopamin alırız. Hiçbir şey vermeden, zahmet çekmeden, yorulmadan, sadece arkadaşına attığın bir mesajla ödüle kavuşursun. Veya TikTok’ta ilgini çeken bir video bulana kadar aşağı kaydırırsın ve hiçbir emek vermeden eğlenceli videolara ulaşırsın. Bunlar bizlere şunu söyler: “Bu ödüle bu kadar kolay ulaşabiliyorsam neden zahmet çekeyim?” Daha akıllı bir insan hemen şunu söyler: “Eğer ödülü almak bana zevk vermiyorsa sevindirmiyor, aksine mutsuz kılıyorsa neden bu ödülün peşinden koşuyorum?” İşte bunu söyleyen adam bilge adamdır. Hedeflerini tembelliklerinin önüne alabilmeyi başarmış, dünün nasihatini bugün dinliyordur. Hatalarımızdan ders çıkarıyorsak bu bizi gerçekten kafasız bir insan kılar. Hatalarımızdan ders çıkarabiliyorsak (buraya kadar anlattığım TikTok hikâyesi gösteriyor ki çoğumuz yapamıyoruz) bu bizi insan kılar. Eğer farklı insanların hikâyeleri bize ders oluyorsa... İşte bilgelğe giden yol, ustalığa giden yol, milyoner olmaya giden yol, her neyi hedefliyorsan ona giden yol kırmızı halıyla, en güzel çiçeklerle süslenmiş bir şekilde sana açılıyor.

Bir insan düşünün ki ateşe dokunmadan ondan

kaçınıyor. İşte bu insanlardan korkacağız, merhametlerine sığınacağız. Bu insanlar bu mucizevî, her yolu bize açan bu sırrı nasıl keşfetti sorusu akıllara geliyor. Maalesef cevap çok iç açıcı değil, bizlik hiç değil! Sanırım hep bu adamların seviyesinin altında kalacağız. O sır, egolarını kenara bırakmaları. Eleştirilmekten korkmayan, hatta bundan memnun olan birini düşünün. Bizler arada bir gelen eleştirilere dahi katlanamıyoruz. Öylesine insanlar ki onların hayali çıraklık yapmak, ustaların hikâyelerini dinlemek. Olur da ondan duyacağımız bir cümle hayatımı değiştirir diye ustaların çıraklığını yapan bu insanları düşünelim. Öylesine bir güç ki bu biz hiçbir zaman yanlarına yaklaşamayacağız. Bu insanlar çalışmaktan zevk alıyorlar. Bu insanların tek sırrı, başlarına kötü bir şey gelmeden evvel tedbirli olmak, nasihat dinlemek ve nasihatleri egolarından, tembelliklerinden sıyrılıp hayatlarına uygulayabilmek.

Elbette tüm tecrübelerimizi başkalarının hayatlarından edindiğimiz bir hayat, fazla idealize ve gerçekçilikten uzaktır. Sütten ağzı yandıktan sonra herkes o süttten uzak durmayı bilecektir (Söylediğimiz gibi, kafası pek çalışmayanlar hariç!). Sütten ağzımız yandıysa artık çıraklık dönemine girebiliriz. Ustalarımızın her sözünü can kulağıyla dinlemeliyiz. Çıraklığın süresi yaklaşık on bin saattir. Daha sonrasında bizim kendi ustalığımıza giden yol başlıyor. Bu yolda artık kendi ruhumuzun ve ustaların tecrübelerini harmanlamaya başlıyoruz. Ama günün sonunda kendi tecrübelerimize sahip olmamız gerekiyor. Çünkü biz ustamız değiliz, biz sadece biziz. Ve ne zaman biz de ustayız diyebiliyorsak artık o zaman kendi işimizi görebiliriz demektir. Usta olduğumuzu artık işinizi bir uzvunuz gibi görmeye başladığınızda anlarsınız.

En başından beri anlattığım gibi, bizleri hayatta en iyi seviyeye yükseltecek şey egodan sıyrılma ve ustanın nasihatlerine teslimiyet. Yani işin yarısı kendi ruhumuz, diğer yarısı ustaların ruhu. Bu formül bize başarının anahtarını veriyor ama dar bir kapıdan geçeceğimizi de hatırlatıyor. Yalnızca egodan sıyrılarak geçebileceğimiz bir kapı.



# TUĞBA COŞKUNER İLE MÜLAKAT



## Yazmaya nasıl başladınız?

Yazmaya başlama öykümü anlatayım. Biz lisedeydik. Sıra arkadaşım vardı ve onunla beraber dedik ki biz çıkalım bur bir gazeteye gidelim ve yazar olmak istiyoruz diyelim. Çıktık, bir gazete bulduk. Yerel gazete ve hiç okumamışız da ama ergenlik cesareti. O cesaretle kapıdan içeri girdik. Yaşlı yaşlı amcalar oturmuşlar, sigara içiyorlar, metin yazıyorlar. Gözlüklü bir amcaya dedik ki “Biz yazar olmak istiyoruz, bize köşe verin.” Hiç kabul edileceğini düşünmüyoruz ama amca “Tamam.” dedi. “Bir de fotoğrafınızı çekelim, onunla beraber yayınlanacak yazınız ama ne yazacaksınız?” diye sorunca bir afalladık çünkü ne yazacağımız konusunda bir fikrimiz yoktu. O gün de edebiyat dersinde gezi yazısını işlemiştik. Ve gezi yazısı yazabileceğimizi söyledik. İlk birkaç zaman yazdık da gezi yazısı ama gezip gördüğünüz yerler bitince şimdi ne yapacağız sorusu geldi ardından. Ben dedim ki uyduracağız. Bursa’ya görmüşüz gibi, Antep’e gitmişiz gibi, İzmir’e gitmişiz gibi. O zaman internet de çok yok. Araştırıyoruz, yazıyoruz ve insanlar gerçekten gitmişiz sanıyorlar. Ben orada kurgunun mükemmel bir şey olduğunu anladım. Kurguya beni yönlendiren bu oldu. Kurgu yazmama ve sevmeme vesile olan olay bu oldu.

## Çocuklar neden kitap okumuyor, neden kitaplara küsüyorlar?

Normalde çocuklar küs değil kitaplarla. Daha doğrusu küs doğmuyorlar. Biz bir şekilde küstürüyoruz. Nasıl küstürüyoruz? Mesela ben öğretmenim, benim de sınıf kitaplığım, okul kitaplığım var. Okul kitaplığına, özellikle kütüphanelere koyulan kitaplar korkunç. Onları sen, ben koymuyoruz zaten. Bir bağışçı kendi kafasına göre alıp oraya koyuyor. Biz buna ‘okul kütüphanesi’ diyoruz. Bu kütüphane sistemiyle sen kimseye kitabı sevdiremezsin.

Öğretmenler de kütüphaneye koyduğu kitapların hiçbirini okumuyor. Ucuz yerlere gidip 100 Temel Eser’i alıyor. Sen okumuyorsun 100 Temel Eser’i, bu çocuk okumaz ki. Kemalettin Tuğcu okuyan çocuk mu var? Yok, kalmadı ki! Ben ortaokulda Orhan Kemal okurdum ama yeni nesil okumuyor. Yeni nesil öğretmen de okumuyor. Dostoyevski okuyan öğretmen mi kaldı? Yok! ‘Yeni Nesil Edebiyat’ dediğimiz şey var. Çok geride kaldık öğretmenler olarak biz, takip etmiyoruz. Çocuklar artık biraz daha fazla anarşizm duygusuyla doğuyorlar. Anarşist büyüyorlar eski nesle göre. Çiçek olup oturan çocuk yok okullarda. Şimdi sen bu çocuğu alıp da Kemal Tahir okutamazsın. Başka şey okutman lazım. Bir de öğretmenlerde fantastik edebiyatın sanki çok kötü bir şey olduğu, çocukları yanlış yola saptırdığı gibi bir algı var. Hayır! Az önce dediğim gibi çocukları bunlara ittiğimiz için yüzde doksan sekizlik oran yüzde on ikiye kadar düşüyor. 1945-1946 yılları arasında Yahudi Soykırımı-soykırımı araştırmayı çok severim- olduğunda Nazi Hükûmeti çöküyor. İngilizler kampları ele geçiriyorlar. O soykırımla ilgili kitapları, hatıratları okurken şöyle bir şeye denk gelmişim: Adam kim bilir kaç gündür aç. Açlıktan ölmek üzere, artık hiçbir şey kalmamış. Ama sürekli böyle bir kitap okuma çabasında. O zamanlar karneyle ekmek alıyorlar. Ve adam 12 günlük ekmek karne-sini bir arkadaşına verip “Ben on iki gün aç kalabilirim ama elindeki kitabı bana satar mısın?” diyor.





Okurken kitap bu kadar mı önemli, demiştim. Zaten ölmek üzeresin, bir deri bir kemiksin. Bir de on iki günlük ekmeğinin karnesini arkadaşına veriyorsun. Arkadaşın sana kitap verecek karşılığında. Bu ölümcül bir şey. Aslında adam ölümle düello ediyor. Kitabı alıyor, tabii aç kalıyor. Ama sağ kurtuluyor. Hatıratın sonlarındaki şüpheyle çok vurucuydu: “Eğer ben o kitabı almasaydım muhtemelen ölmüştüm.” Kitap bizim hayata tutunmamızı sağlayan oyun, kurgu aslında. O yüzden çok önemsiyorum bunu. Kim bilir kaç gündür aç olan bir adam, on iki gün aç kalıp kitap okumayı tercih ediyorsa bunda bir iş var. Artık altında başka bir şey var. Öyle, bunlardan bahsedecektim. Okuldaki öğretmenlerin yetersizliğinden, kütüphanenin yetersizliğinden bahsedecektim. Ve anneler çocukları kitap okusun istiyor, okusun da sen hiç sahaf gezdirmemişsin. Sen hiç kitap kafeye gitmemişsin. Bu çocuklarda bu şekilde bir kitap kültürü oluşturamayız diye düşünüyorum.

### **Sizce okul nasıl daha keyifli hale gelebilir?**

Okulun ders dışı faaliyetlerinde de etkin olun. Belki ilginç gelen etkinlikler olacak ama kendinize vakit ayırın. Mesela biz çocuklarla iyilik fuarı yapıyoruz. Sene başında çocuklardan birer iyilik yapmalarını istiyorum. Ama yaptıkları iyilikleri başkasının bilmemesi gerek. Bu sebeple yaptıkları iyilikleri yazarak, çizerek, fotoğraflayarak bize anlatıyorlar. Altına ismini yazmıyor kimse kesinlikle. Biz de bunları sene sonunda çerçeveletip iyilik fuarı yapıyoruz. Tüm okulun yaptığı iyilikleri sergiliyoruz. Ve iyilik fuarına iyilik yaptığımız kişileri de çağırıyoruz, onlara davetiye gönderiyoruz. Hiç unutmuyorum, köy okulunda çalışıyordum. -iyilik sadece insana yapılan bir şey değil tabii- Bir ineğin doğumuna yardım etmiş bir öğrencimiz, onu da fotoğraflamış. Öğrencim bana gelip “İneği de fuara çağırabilir miyiz?” dedi. Biz ikna olmuştuk ama ikinci kata nasıl çıkartacaktık? O da öyle hiç unutmadığım bir hatıradır. İyilik fuarı, merhamet fuarı, biz bunları çok önemsiyoruz gerçekten. Belki matematikten, çarpım tablosundan çok daha kıymetli şeyler bunlar.

“Yeterince Tembel Misin?” adlı kitabınızda temel olarak matematiğe ve onun hayatla olan ilişkisine temas etmişsiniz. Peki, sizce toplumumuzdaki matematiğe olan ön yargılar ve korkular nasıl yıkılabilir?

Yıkılmaz. Yani bu müfredatta yıkamayız. Örneğin veli toplantısı yaparken kimse görsel sanatlar öğretmenine veya beden eğitimi öğretmenine gitmeyip direkt bana geliyor. Çocuğunun durumunu soruyor. Ben sekizinci sınıfa kadar çarpım tablosu

bile bilmeyen birisiydim. Bir öğretmenimin yaptığı bir şeyden sonra gaza gelip matematik öğrenmeye başladım ve şunu fark ettim: Çocuk isterse kendi başına da öğrenebiliyormuş. Ben lisede adam gibi matematik dersi görmedim, üniversitede Allah’tan ki devam zorunluluğumuz yoktu, okula pek gitmedim. İnsan istese kendi başına öğrenebiliyor aslında ama veliler, ne yazık ki öğretmenler de bunu kabul etmek istemiyor. Çoğunluk matematiği sadece akademik bir başarıdan ibaret zannediyor. Hâlbuki rögar kapaklarının dikdörtgen olmayışının sebebi de matematik... Ben bunu hiç düşünmemiştim önceden, neden bunu 30 yaşında öğrendiğimi soruyorum kendime. Matematik öğretmenisiniz ve bu bilgiyi otuz yaşında öğreniyorsunuz. Korkunç bir şey. Bunu öğretmemiz lazım. Tüneller var mesela, benim eşim inşaat mühendisi ve kendisi de bunu üniversitede öğrendiğini söyledi. Yani bir tünel neden üçgen değil de oval şekilde, kubbeler neden o şekilde? Yani bunları ben üniversiteden sonra -üniversitede görmedim, bana bunları kimse anlatmadı- kendi kendime araştırarak öğrendim, bir matematik öğretmeni olarak bunu mezun olduktan sonra öğrendiğime utanmıştım. Ve çocuklar bunu yaşamasın istedim. Hâlâ bu kitap eleştiriyse karşılıyor. “Hocam sınavdan yüksek puan aldırır mı?” diyorlar. Aldırmaz, diyorum. Önemli olan zaten yüksek puan almaması değil, çarpım tablosunu bilmemek de değil. Doğada yürürken aklımıza “Bu konunun matematikle ne ilgisi var?” dememiz gerekiyor. Kitabım onun için yazılmış bir kitap zaten.





# EĞİTİLMEMİŞ RUH

Elif Gök

**N**asıl ki yontulmamış bir mermerin kimseye bir yararı olamıyorsa eğitilmemiş bir ruhun da ne topluma ne kendine bir yararı olur.

Ruhumuzu eğitmek için önce eksiklerimizi görebiliyor olmalıyız. Yaşadığımız döneme bakacak olursak bence en büyük kusurumuz doyumsuzluk. Herkes birbirine yetişmeye çalışıyor, bu nedenle herkes daha da doyumsuzlaşıyor. En basit örneğiyle, bir kıyafet alıyoruz, bir süre giydikten sonra sosyal medyanın da etkisiyle hemen başkalarının giydiklerinden istiyoruz. Onları alınca yine başka kıyafet istiyoruz. Bu bir döngü olarak gidiyor. Her şeyde böyle, neyi daha çok görürsek her zaman onu istiyoruz. Yeni telefon, yeni kıyafet, yeni oda tarzı... Kısacası yeni eşyalar. Bunu engelleyebilirsek hem israftan kaçınmış hem de kaynakların tükenmesinin önüne geçmiş oluruz. Ancak tüketim çağında yaşadığımız göz önünde bulundurulursa çok zor bir ihtimal gibi görünüyor.

Doyumsuzluğa daha ters bir kusur olarak cimriliği örnek gösterebiliriz. Cimri olan kişi ihtiyaçları dışında ne bir hobisine ne de iyi hissettirecek başka bir şeye para ya da zaman ayırır. Kendini geliştiremez. Ne topluma bir faydası olabilir ne de kendine.

Ruhumuzu eğitmek denilince ilk akla gelenlerden biri de kötü düşünceleri köreltebilmektir bence. Bu kötü düşünceler bize ya da çevremizdekilere zarar verebilir. Kötü düşünce derken bunu iki şekilde ele alabiliriz. Birincisi, başkalarının hep negatif yönlerini görmek, sürekli onları eleştirmek veya bir şey olduğunda kesin o yapmıştır diye hemen suçlayabilmek olabilir. Sürekli kötü özelliklere odaklandığımız için insan ilişkilerimiz büyük ölçüde etkilenir. İkinci olarak da sürekli karamsar bir bakış açısıyla bakmak olabilir. Örneğin, ödev yaparken yetiştiremeyeceğim, daha sınava bile girmeden kesin düşük alacağım diye düşünmek olabilir. Ya da sürekli kesin bir yakınımın bir şey olacak diye düşünüp ortada hiçbir şey yokken kendimizi boşu boşuna üzme bizi psikolojik açıdan çok etkileyebilir.

Ruhumuzu eğitmekle ilgili birçok başka nokta daha olabilir. Utangaçlığımızı kırmak, olaylara daha pozitif bakmak, küçük şeylerle mutlu olabilmek, kin gütmemek gibi.

Özetleyecek olursam, mermer sıradan bir taş parçasıyken heykeltıraş sayesinde mükemmel bir hale gelebiliyorsa ruh da eğitim sayesinde mükemmel bir hale gelebilir. Eğitim almayan bir ruh sıradanlaşır ve değersizleşir. Kendimizi geliştirmenin yolu daima ruhumuzu eğitmekten geçer.





# ALGI

*Kerem Zorlu*



Günümüz dünyasında insanları belli başlı yazılımlar ve görüntü hileleri ile bir fikre ve davranışa sürüklemek fazlasıyla mümkün. Bu durumun farkında olsak bile istemeden ve fark etmeden beynimizin etkilendiği pek çok düşüncemizi değiştirmek isteyen, davranışımızı değiştirmek isteyen algı operasyonlarıyla karşılaşyoruz. Bu durumun en büyük örnekleri televizyon ve telefonlarımızdaki sosyal medya platformlarında paylaşılan yayınlar. Telefonlarımızda kullandığımız sosyal medya uygulamalarında karşımıza çıkan fotoğraflar, videolar, makaleler ve yazıların içinde gizlenmiş “ 25. Kare ” olarak adlandırılan, bizim fark etmeden etkilendiğimiz unsurlar bulunmakta. Bu tekniği firmalar reklamların daha dikkat çekici olması için kullanabiliyor veya devletler siyasi ve politik algılar sağlamak için bu “ 25. Kare ” unsurlarını paylaştıkları yayınların içine gizleyebiliyor. Bu tür durumlardan etkilenmemek ve bu gizlenmiş şeyleri fark etmemiz fazlasıyla zor. Bu tür tekniklerin yanı sıra pek çok kişi ve kuruluş yalan haberlerle çok büyük toplulukları çok yanlış fikirlere itebiliyor. Günümüz Türkiye’sindeki siyasal ve politik tartışmalara yön vermek için kullanılan yalan haber sayısı oldukça fazla. Çok büyük topluluklara etki eden siyasilerin ve kişilerin yalan haberler, yalan bilgiler yayması çok büyük tartışmalar yaratmakta ve iç karışıklığa sebep olmakta. Bu tür durumları engellemek üzere sosyal medya platformlarının yanlış bilgiyi şikâyet etmek üzere kurulmuş sistemleri bile var. Bu tür durumlardan en az şekilde etkilenmek için her gördüğümüz metne, videoya ya da fotoğrafa inanmamalı işin aslını derinlemesine araştırmadan, incelemeyen bir kanıya varmamalı ve insanlar için yanlış yargılarda ve yanlış algılarda bulunmamalıyız. Bu tür durumları araştırmak için kaynağımızın doğruluğundan da emin olmalıyız.



# BAHAR GELDİ

Zeynep Efendioğlu

**B**ahar bu yıl büyük bir sükûnetle geldi. Uzun ağaçların ince zarif dallarındaki çiçeklerin sıcak bir esintiyle ve nahif süzülüşü içimi sakinleştirdi. Zihnim boğuk, kasvetli bir odaya tıkılıp kalmıştı; fakat bahar içimdeki karanlığı yok sayarak geliyordu. Kuşlar, böcekler, dünya yeniden canlanıyor; baharın getirdiği içi dinlendiren, huzur veren o kibar durgunluk üzerime sınıyordu. Yemyeşil, tertemiz çimenlere dokunmak istedim. Böylece kendimi kocaman bir ağacın muazzam gölgesi altında bir kitap açarken buldum. Çimenler yorgun bedenimi sarıp sarmalayıp minik papatyalardan bal yapan arılarla çevreledi beni. Sanki bir kucaklamaydı bu. Huzur kapladı her bir yanıma, içimdeki hislerin birikmişliği gözlerimden likit olarak çıkıverdiler. Kuşların, çevrenin kibar sesleri eşliğinde yüzüme hafifçe vuran rüzgâr... Şenlendim.

Bahar yağmurlarla gelip bize çiçekler sunan bir dengedir. Bir geçiş törenidir. Arada yazla dinlenip sonbaharla yolculuğumuzu devam ettirir. Yağmurlarına kitaplar yazılmış, çiçeklerine şarkılar bestelenmiş, sonbaharında hüzünlenilmiş... Adeta bir şevkle başlayan bahar yazla hararetini yükseltir. Sonbaharda durulur sakinleşir, kışla kendisini nadasa bırakıp bir dahaki yıl yeniden bizi kucaklamak için gelir.

Bu bana ümitli olmayı hatırlatıyor. Beklentilerimizi, hayallerimizi, isteklerimizi anımsatıyor. Gardıroplar yenileniyor tıpkı kâinat ve bizlerin yenilendiği gibi. Bir de polene alerjisi olanların hapşırmaktan burunlarının kızarıışı var. Kol yiyici olan o gür sesli sivrisineklerle de kaplanmıyor değil odalarımız. Olsun... Biz Münir Nurettin Selçuk'tan "Erdi Bahar" dinleyelim. Dede Efendi'den "Baharın Zamanı Geldi"yi dinleyelim. Bence baharda daha bir ayırdır klasik musikimizi dinlemek.

Güzel baharlanmalar diliyorum.



# KENDİNİ SEV

Büşra Taşçı

**N**eden kendimizi yetersiz görüyoruz? Neden kendimizi değersiz biri gibi hissediyoruz? Kusursuz olacağız diye bir şey yok. Zaten kusursuz olan biri de yok, imrendiğin kişilerden bir farkın yok. Kendini seversen ne kadar muhteşem olduğunu anlayacaksın.

Zamanında bir sürü yazar, şair kendini sevmekle ilgili kitaplar, şiirler yazmış. İyi de niye? Başkalarının senin hakkında düşündüğü şeyleri neden bu kadar kafaya takıyorsun? İnsanların seninle ilgili düşünceleri hep olumsuz olacak. Hep sende bir eksik, bir kusur arayacaklar. Sen de onlara göre hayatını şekillendireceksin. Dünyaya sadece bir kere geliyorsun, onda da başkalarına göre yaşıyorsun. Hayatta saygın bir insan olmak istiyorsan başkalarının yargılarına kulaklarını tıkayacaksın, kendin olacaksın. Sadece özgüvensiz insanlar başkalarının hayatlarıyla ilgilenip yorum yaparlar, çünkü onların kendilerine ait hayatları yoktur. Bildiğim çok ilginç bir örneği sizinle paylaşmak istiyorum. Lizzie Velasquez adlı bir kadın internette “dünyanın en çirkin kadını” seçilmiş. Lizzie bir hastalıktan ötürü hiç kilo almıyor ve bu onun dış görünüşünü de etkiliyor. Sonuç olarak toplumun güzellik algısına uymuyor ve dünyanın en çirkin kadını seçiliyor. Kimse bu etiketi yapıştırırken Lizzie’nin duygularını, neler hissedebileceğini düşünmedi; ama Lizzie’de onu linç etmeye kalkışan insanlarda olmayan bir şey vardı: O kendini seviyordu, asla pes etmedi ve kulaklarını tıkadı. Şimdi o dünyanın en güçlü kadınları ve aynı zamanda en iyi konuşmacıları arasında yer alıyor.

Sizin Lizzie’den farkınız ne? Dünyanın en çirkin insanı değilsiniz, o sahte etiket kendini asla sevmeyen bir grup insan tarafından uydurulmuştu zaten. O zaman Lizzie gibi kendinizi sevmenizi engelleyen ne? Vex King’in “İyi Hisset İyi Yaşa”

adlı kitabını almıştım. Kitabın kapağında “Kendini sevmek ne kadar muhteşem olduğunu görmenin ilk kuralıdır.” yazıyordu. Neydi beni bu kitabı almaya iten şey? Diğerlerinden ne farkım vardı ki birinin bana bunu söylemesi gerekiyordu? Hayır, ben kendimin muhteşem olduğunu anlayabilirim birinden bunları duymama gerek kalmayacak. Şükredin, nefes alıyor oluşunuza, Tanrı’ya, çiçeklere... Bunların hepsi size bir lütf. Unutmayın, evren sizi destekliyor.

Öğrenmeniz gereken ilk ders şu: Kesinlikle tüm evrendeki en değerli insansınız. Bu evrenin bir parçasısınız. Yapboz gibi düşünün, bir parça olmasa yapboz tamamlanamaz, işte siz o parçasınız. Acıyı kabullenin, hatalarınızla yüzleşin. Duygularınızı saklamak, olumsuzlukları sineye çekmek, benliğinizin ve kişiliğinizin ortaya çıkmasına engel olur, kendinize yabancılaşırsınız. Ayrıca bir süre sonra bu baskılama işe yaramaz, bir yerden patlak verir. Bu kez hem kendinize hem de etrafınızdakilere zarar verirsiniz. Duygularınızı onları yadırgamadan kabul edin, onlar sizin birer parçanız. İnsan oradayken, o banktayken, o evdeyken, o şehirdeyken fark edilmiyor. Kimse kimsenin var olmasıyla ilgilenmiyor, ama onu kolayca yargılamaya kalkabiliyor. İçinizde yatan mükemmelliği göremiyorlar, çünkü toplumun dayattığı acımasız normların dışına çıkamıyorlar. Sen kendi içindeki mükemmelliği fark etmediğin sürece o içinde bir yerlerde uyuyor olacak. Onu fark et ve ayağa kaldır. Kendini sevmekle ilgili öğrenmeniz gereken son ders şu: Tanrı’ya ve onun sonsuz kudretine inanın. O her yeredir. Böylesine kudretli bir yaratıcının yarattığı canlı nasıl değersiz olabilir ki?



# AHMET HAMDI TANPINAR

DOSYA





## TANPINAR VE ŞEHİR ÜZERİNE

*Ayşe Erva Kaya*

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Beş Şehir adlı kitabını okurken şehir ile ilgili çokça düşünme imkânı bulduk. Şehir kelimesinin anlamına baktığımızda karşımıza çıkan şuydu: "Nüfusunun çoğu ticaret, sanayi, hizmet veya yönetimle ilgili işlerle uğraşan, genellikle tarımsal etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı, kent, site."

Gerçek manada şehir üzerine düşünüldüğünde bu anlamdan epey uzaklaşıldığını gördük. Peki, Tanpınar için şehir neydi?

Tanpınar'a göre şehir, sadece mekândan ibaret değildir. O, mekânı güzelleştiren kurgunun peşindedir. Şehri anlatırken bir yönüyle ressam, bir yönüyle mimar, öbür yönüyle sosyologdur. Tanpınar'a göre bir şehirde değişiklik yapmak devrim gibidir. O'na göre değişimle mücadele edip gerçekliğini koruyan yerler gecekondu mahalleleriydi. Onların kendine has özellikleri, satıcıların farklı saatlerdeki sesi İstanbul'a tıpkı bir saat gibi vakti bildirirdi. Bu yüzdendir ki her ne kadar önemsizmiş gibi görünse de İstanbul'u İstanbul yapan yegâne şeylerden biri de onlardır aslında.

Tanpınar insan ve şehrin birbirleriyle sürekli etkileşim halinde olup, birbirlerine yön verdiğini söyler. Yine bir yazısında şöyle açıklar: "Mesela bir bayram gününde tüm halk, zengin fakir fark etmeksizin güzel elbiselerini giyerler ve beraber vakit geçirirler. Şehir hikâyeleri dinler, şehri gezerler."

O, İstanbul'u diğer şehirlerle karşılaştırır. Örneğin kahvehaneler için yazdığı bir yazısında, oraya gidince masanın üstüne koyulan gazete kültürünün zaman içinde açılan kafelerde kaybolup gittiğini ve zamanla küçük görülen bir hareket halini alarak kaybolduğunu söyler.

O günden bugüne şehirler başkalaşmış, değişmiş, onların yerine geçen modern kentler ise ruhsuz, manasız bir beton yığını haline gelmiştir.

## BEŞ ŞEHİR İNCELEMESİ

*Betül Zehra Dursun*

Yaptığı tasvirlerle okuyucusunu diyar diyar gezdiren hatta adeta zamanda bir yolculuk yaptırıcısına Selçuklu'ya, Osmanlı'ya, Kurtuluş savaşı zamanı Türkiye'sine ve çocukluğunun memleketine götüren Ahmet Hamdi Tanpınar, Beş Şehir kitabıyla bizi diyar diyar gezdirmişti. Kaybolan günlerin üzüntüsüyle yeni bir keşif ortaya çıkartmak istemiş birleşme noktasını çok isabetli seçmiştir. Şehirlerin sürekli yenilenen kolektif belleğine değer verilmesi gerektiğini vurgulamış. Şehirlerin ruhuna ulaşabilmek ve yeni şehirlere yelken açabilmek için kitabı detaylıca okumak gerekiyor.

Kitapta beni en çok etkileyen şehir, hem doğduğumdan beri yaşadığım hem de tarihi ve kültürel özellikleri çok etkileyici olan İstanbul'dur. İstanbul'da bulunan mimari eserler bence İstanbul tarihi hakkında bize çok bilgi veriyor. Yazar İstanbul'un, 1908 ile 1923 arasındaki on beş yılda o eski kimliğinin tamamıyla değişmesinin sebeplerinden şöyle bahseder: "Meşrutiyet inkılâbı, üç büyük muharebe, birbiri üzerine birçok yangın, malî buhranlar, imparatorluğun tasfiyesi, yüz yıldır eşiğinde başımızı kaşıyarak durduğumuz bir medeniyeti, nihayet 1923'te olduğu gibi kabullenmemiz onun eski hüviyetini tamamıyla giderdi."

Yazar kitabında İstanbul'daki mimarî üslûba da değinir ve : "İstanbul gibi kendisini bir tek mimarî üslûba terk etmiş şehir pek azdır" der.

İstanbul diğer şehirlerden daha farklı, araştırılacak yönü çok daha fazla olan bir şehirdir ve bu yönüyle daha da çok ilgi çekiyor.



## İSTANBUL SEMTLERİNİN RENKLERİ

*Yusuf Hamza Kuşçu*

İstanbul'da toplamda 200 semt vardır, bunlardan bazıları benim vakit geçirdiğim semtler olduğundan onlarla ilgili hep duygularım olmuştur ve bunların bana hissettirdiği renkler olmuştur. Mesela Fatih semtinden başlayalım. Fatih semtinde ilk 2009 senesiydi- Fatih Camii'ne gitmiştim ve cami gerçekten görkemliydi. Orada birçok türbe gezdim: Fatih Sultan Mehmed, Gazi Osman Paşa ve Gülbahar Valide Sultan... O yüzden ben bu semtin renkleri benim için beyaz, açık mavi ve koyu yeşil olarak belirledim.

Ya oturduğum semt olan Beşiktaş? Oranın da bir rengi yok mu? Bu semt evliyaların olduğu saray bölgesinin olduğu ve aynı zamanda müzelerle dolu bir semttir. Benim oturduğum mahallenin altında Tuz Baba Hazretleri yatmaktadır. Kendisi Fatih Sultan Mehmed döneminde tuz kıtlığı olduğunda tuz bulan bir asker, aynı zamanda evliyadır.

Beşiktaş meydanında, deniz kısmında, Barbaros Hayrettin Paşa Türbesi vardır, Yahya Efendi Hazretleri türbesi vardır. Yahya Efendi Hazretleri, Kanuni

Sultan Süleyman'ın sütkardeşidir ve aynı zamanda Hızır Aleyhisselam ile konuştuğu rivayet olunmaktadır. Bunları düşündüğümde Beşiktaş semtinin renkleri turuncu, mavi ve beyazdır benim için.

Ve diğer bir semt... Üsküdar... Bu semtte ilk olarak 2010 senesinde Fethi Paşa Korusu'na gitmiş, Beyaz Köşk'te yemek yemiştım. Sonrasında Büyük Çamlıca Tepesi'ne gitmiştim. Orada tarihi bir şadırvan görmüştüm. Bunlar bir araya geldiğinde bu semtin renklerini pembe, yeşil ve kahverengi olarak hissediyorum.

Son olarak İstanbul 'un en genel rengini tüm renklerin birleşimi olan beyaz olarak düşünüyorum, çünkü beyaz saflığı ve iyiliği temsil eder. Şehirde medfun bunca evliya ve sultanı düşününce bu şehrin rengi kesinlikle beyazdır.

## RENKLER VE ÇAĞRIŞTIRDIKLARI

*Zehra Okur*

Renklerin insan psikolojisinde etkileri oldukça fazladır. Örneğin sarıya yakın olan renkler sıcak ve maviye yakın olan renkler ise soğuktur. Sıcakkanlı insanlar sarıya yakın renkler tercih ederken mavi için tam tersini söyleyebiliriz.

Hastanelerde daha sık mavi kullanmalarının sebebi mavinin huzur, dinginlik sağlamasıdır. Demem o ki, renkler de tıpkı kokular gibi bilinçaltımıza yerleşip bize o yeri anımsatıyor sonrasında. Üsküdar'a baktığımızda çoğumuzun aklına mavi gelir mesela. Oranın zihnimize işleyen Kız Kulesi, denizi, vapuru, martı sesleri bize maviyi çağırıştırır. Bu bazen bir martı sesi bazen ise bir afiş rengi olabilir. Ümraniye'ye baktığımızda ise her yerde gördüğümüz logo-su ve reklam afişlerindendir ki aklımıza direkt kırmızı gelir. Ya da Beykoz'u düşündüğümüzde sessiz sakin, ormanlığın içinde kaybolmuş bir ilçe oluşur belleğimizde. Ve hemen ardından yeşille bağdaştırırız burayı. Renkler, biz fark et-

meden öyle derin anlamlar yükler ki zihnimize hepimiz bir anda söylenilen yerleri aynı renkler ile bağdaştırırız.

Muğla'yı getirelim aklımıza mesela, yazın tatlilde bir heyecanla gidilmiş yemyeşil orman ve gökyüzüyle yarışan mavilikte deniz ve tüm yakıcılığıyla güneş... Gözümüzün önüne mavi, yeşil ve biraz da sarının tonları gelmiş olmalı. Huzur, sakinlik, güven ve neşe veren renkler: mavi, yeşil, sarı...

Renkler hayatımızda da oldukça önemli bir yer tutar. Herhangi bir duygudan, bir sestten, ormandan veya denizden hareketle soyut kavramları renklendirebiliyoruz. Günümüzün nasıl geçeceği o gün giyindiğimiz kıyafetin rengine göre bile değişebiliyor. Bazen de öyle çok etkiler ki renkler hayatımızı Van Gogh gibi sarı rengi yiyerek mutlu olacağımızı düşünürüz bir anda.

Anılarımızın canlı kalmasını sağlayan renkler değil midir aslında?



# BEŞ ŞEHİR'DEN BİZİM ŞEHİRLERİMİZE

## İSTANBUL SEMTLERİNİN RENKLERİ

*Alara Ceren Poyraz*

Şehir; kültür, tarih, insan demektir. Eğer bir şehir önem arz ediyorsa veya oraya bir sempati duyuyorsam o benim şehirlerimdir. Tıpkı Tanpınar'ın "Beş Şehri" olduğu gibi ve ona önem atfettiği gibi... Tabi burada deneyim de devreye giriyor, yaş itibarıyla çok yer görmediğim için benim şu an "en"lerimde üç şehir bulunuyor. Bunlar şöyle:

**İstanbul:** Hayatımın büyük bir bölümünü geçirdiğim ve en önemlisi de anılarımı biriktirdiğim, büyüdüğüm şehir.

**Hatay:** Annem ve babamın doğduğu ve çocukluklarını geçirdiği yer. Birçok kültür ve tarihin birleştiği, akrabalarımın olduğu yer.

**Houston:** Doğduğum ve yabancı dilimi geliştirebildiğim, dünyanın farklı yerlerinden insanların birleştiği yer.

Kısa kısa da olsa şehirlerim ve bende bıraktıkları tanımlar bu şekilde. Yeni kültürler görmeyi sevdiğimden, zaman benim şehirlerimi nasıl çoğaltacak ve etkileyecek kim bilir.



**İSTANBUL**

Hepimizin bildiği üzere İstanbul, hem Avrupa hem de Asya kıtasında bulunan dünyanın önemli şehirlerinden biridir.. Birçok imparatorluğun sahip olmak istediği yerlerden biri olmuş ve bazılarına da başkentlik yapmıştır. Dolayısıyla farklı milletleri, dinleri ve kültürleri içindeki zıtlıklara rağmen bir arada bulundurur. Bu da benim İstanbul'un en sevdiğim özelliklerindendir. Bu insana farklı yaşamları yakından tanıma fırsatı ve hayatı farklı perspektiflerden görme şansı tanır. Aynı zamanda kendimize benzemeyen, bizden farklı insanlarla iç içe olmak bir maceradır bana göre. Bu farklılıklar sadece insanlarda değil; yapılar, tarihi eserlerde de karşımıza çıkar. Bu da dışarıdan İstanbul'u görmeye gelen biri için güzel ve şaşırtıcı bir gezi deneyimi olabilir.

İstanbul Türkiye'nin en kalabalık ve gelişmiş şehridir. Her yıl binlerce insan; okumak, çalışmak ve daha iyi şartlarda yaşamak için İstanbul'a göç eder. Bunlar çokça insanın şikâyetçi olduğu bazı durumları ortaya çıkarır. "Bu şehrin trafiği de hiç bitmiyor.", "Bu kadar erken saatte ne bu kalabalık.", "Her şey çok paha-

lı.", "Şehir dışına çıksak da temiz hava alıp biraz kafa dinlesek." gibi gibi daha birçok şey... Her ne kadar kalabalık ve bunaltıcı olduğu zamanlar olsa da birazcık uzak kaldığımızda hemen özlüyoruz İstanbul'u ve onun azalmayan canlılığını.

Üsküdar'dan bir simit alıp vapur yolculuğu yaparken martıları beslemek ve boğazı seyrederek deniz havası almak, Kadıköy'de birbirinden renkli dükkânları gezip Moda sahilinde sevdiklerimizle oturup sohbet etmek, Sultanahmet'te tarihi yapıları ve eserleri görüp gezmek, Balat'ın sokaklarında dolaşip rengârenk evlerini inceleyip kafelerinde vakit geçirmek, Ortaköy'de kumpir yiyip manzaranın tadını çıkarmak, Belgrad Ormanları'nda yürüyüp doğayı dinlemek benim için İstanbul'da deneyimlenebilecek büyüleyici anlardan sadece bazıları. Dolayısıyla bunlar aklıma geldikçe İstanbul'un kalabalığı ve trafiği benim için çok da katlanılmaz görünmüyor.

*Asude Gümüş*



## UŞAK

Evlîya Çelebi'nin Seyahatname'sinde Âşıklar Şehri olarak geçen eski adı Uşşak olan mütevazı ilimiz. İç Ege bölgesinde yer alması hasebiyle İç Anadolu bölgesinde olduğu yanlışlığına kapılan kişiler az değildir.

Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılması ile birlikte Uşak bölgesi Germiyanogulları'nın kontrolüne geçmiştir. Daha sonra Germiyanogulları'nın Osmanlı Devleti'ne katılması ile Uşak yine el değiştirmiştir. En son olarak da Kurtuluş Savaşı sırasında Yunan işgalinden kurtulmuştur.

Tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapan Uşak'ta, Friglerden Romalılara kadar tarihi izler görmek mümkündür. O izlerden belki de en bilindik olanı Kârûn'un hazineleridir. Her ne kadar helak olup hazineleri ile birlikte yerin dibine batırıldığı bilirse de ondan kaldığı söylenen bazı parçalar Uşak Arkeoloji Müzesi'nde yerini almıştır.

Kâtip Çelebi'nin "Cihannüma" isimli eserinde "seccade ve halısı meşhurdur" ifadesinden şehrin geçmişten gelen kilim ve dokumacılıktaki önemini anlayabiliriz. Öyle ki Berlin'in Bergama Müzesi'nde 15. yy.dan kalma halılarımız sergilenmektedir. Günümüzde bunlara bir de "battaniye" -kanepede televizyon izlerken huzur veren üç nesneden biri- eklenmiştir.

İlkler şehri olarak da anılan ilimiz Türkiye'deki ilk şeker fabrikasına ev sahipliği yapmakla birlikte Türkiye'de elektriğin ilk kullanıldığı şehirdir. Yine Türkiye'nin ilk demir yolu hattının üzerinden geçtiği Uşak, ayriyeten dünyada ilk voleybol turnuvasının yapıldığı yerdir. İlk cirit müsabakalarının da yapıldığı ilimizde günümüzde de her sene ulusal bir geleneksel cirit müsabakası düzenlemektedir.

Eğer bir gün yolunuz düşerse -ki büyük ihtimalle İzmir'e gitmediğiniz takdirde düşmez çünkü genelde navigasyonlardan ötürü Ankara kara yolu tercih edilir- gezebileceğiniz belli başlı yerlerden bahsedeyim. Uşak'ın Ulubey ilçesinde dünyanın en büyük ikinci kanyonu olan "Ulubey Kanyonu"nu mutlaka görmelisiniz. Kanyonun içine doğru yerden 150 metre yükseklikte bir cam teras bulunuyor, kanyonu zihninizde hayal ettiğiniz "bu cam kırılrsa ne olur" senaryoları ile seyredebiliyorsunuz. İçinden Amazon'un kıvrımlı nehirleri gibi bir nehir akıp manzarayı daha da güzelleştirmektedir. İsterseniz arabanızla veya yaya olarak gezme imkânlarınız da mevcuttur.

Bir başka doğal güzellik olarak Taşyaran Vadisi, özellikle fotoğrafçılık ile ilgilenen kimseler için mutlaka gidilmesi gereken bir yerdir. Kışın vadideki nehir donduğunda altındaki balıkların buzun altında seyredebildiği rivayet de edilir.

Tarihî yerleri seviyorsanız ilk olarak Uşak Arkeoloji Müzesi'ni ve Lidyalıların yapmış olduğu Çaldıran Köprüsü'nü ziyaret edebilirsiniz. Yine Lidyalılar dönemine ait Mesotimolos Antik Mezarlığı da güzel bir seçim olabilir. Sırasıyla Frigya ve Helenistik döneme ait Pepouza Antik Kenti ve Blaundos Antik Kenti'ni de tercih edebilirsiniz.

Aç kalırsanız veya kalmasanız da yenmesi gerekenler olarak listenin başında tarhana çorbası yer alıyor. Malum her iki mevsimin de kurak geçmesi sebebiyle kırsal alanlarda hemen hemen her evde tarhana yapılıp ve evlerin tel çitlerinde ipe bağlanmış kurutulan patlıcan ve biberleri rahatlıkla görebilirsiniz. Sac-larda pişen katmerler, bükmele ve peksimetler de Âşıklar Şehri'ne lezzet katan unsurlardandır.

Ve bir düğüne de rast gelerseniz büyük ihtimalle yiyeceğiniz menü de keşkek, ırmık helvası ve ezogelin çorbasıdır. Kendileri, artık gelenekselleşmiş düğün menüsü. Bu menü Uşak'ta kaldığım zamanlarda haftada en az bir kez düğüne gitmemin sebepleri arasında yer alır.

*Ahmet Sadık Ögüt*



O düğünlerden midir yoksa daha önceden midir bilmem ama neredeyse her evin önünde bir sarı plakalı araç görebilirsiniz. 60'lı yıllarda Almanya'nın aldığı işçilerde Uşak'ın en çok işçi gönderen ilimiz olduğuna inanıyorum. Ama bu sadece Almanya ile sınırlı değil. Fransa'dan Belçika'ya, Hollanda'ya kadar çeşit çeşit ülkelerin plakalarını görürsünüz. Bir eve girip gurbette akrabanız var mıdır sorusuna "var" cevabını şaşırmadan beklediğim ilimizdir. Belki de bu kadar gurbetten gelen kişiye kolaylık olsun diye de "nasılsın" ya da "nasıl gidiyor" gibi soru cümleleri yerine hepsinin tek bir çatı altında toplandığı "naptın" sorusu ile özetlemişlerdir.

Sizin için -özellikle ceplerinize- kolaylık olsun diye küçük bir ipucu. Uşak'a girerken Banaz ilçesi sularında altı adet trafik güvenlik sistemi var ama ne uyarısı ne tabelası var. Âdeta şehrin ekonomisine katkıda bulunsun diye koyulmuş bir sistem. Çünkü sadece 43 günde hız aşımı hasebiyle 100.000 küsur araca ceza kesilmiş vaziyette. Bu yüzden 70'i aşmayın derim.



**B**ursa, ülkemizin Marmara Bölgesinde bulunan büyük ve güzel bir şehirdir. Ülkemizin doğal güzellikleri, tarihi yapısı ve renkli coğrafyasıyla ön plana çıkmaktadır

Osmanlı Devleti'nin kurucu şehirlerinden biri olan Bursa Osmanlı Devleti'ne başkentlik de yapmış bir şehirdir.

Tarihî mekânları ve yaşanmışlığı seven biri olarak Bursa benim için vazgeçilmez mekânlardan biridir. Nitekim Bursa'da her sokak başında yepyeni bir tarih ve yaşanmışlık vardır.

Evliya Çelebi'nin "Üzerinde nur dolaşan ruhaniyetli bir şehirdir" diye bahsettiği Bursa'da yaşamış, kentin manevi direkleri arasında gösterilen İslam âlimleri Emir Sultan ve Üftade Hazretleri'nin cami ve türbeleri manevi hayatı canlı tutmaktadır. Bursa evliya şehri olarak bilinmektedir. Birçok alim burada yaşamıştır. Bursa'da İslami ilimler çokça tahsil edilmiş irşat ve tebliğ çalışmaları da o dönemde çokça yaygınlaşmıştır. Ayrıca camii, han, hamam gibi geleneksel mimarileri de bulunmaktadır

Bursa'dan bahsedip ipekten bahsetmemek olur mu? Kraliçe Elizabeth'in bile ipeği için ziyaret ettiği Kozahan, şehrin ticaret merkezlerindendir.

Bursa'nın bir diğer doğal güzelliği de Uludağ'dır. Şifalı termal sular, kaplıcalar, şelaleler gibi birçok doğal güzelliği içinde barındırır.

İnsana hem huzur hem de keyif veren bu şehir daha saymadığım birçok nedenle gözdelemlerim arasında.



# HERKESLEŞME, KENDİN OL

*Burak Durdu*

**G**ünümüzün en büyük sorunlarından biri kendi benliğine bile yabancılaşan, sahte görüntüleri ve kişilikleri ile popüler olan kişilerin gençler tarafından taklit edilmeye çalışılması ve dijital oyun kahramanlarıyla kendimizi özdeşleştirmemizdir.

Salgın sadece veba gibi bedensel hastalıklar değildir. Bu tarz kitlesel yönelimler de hastalıktır ve hatta diğerlerinden daha tehlikelidir.

Kim olduğunu bilmeyen, seçkin bir üsluba sahip olmayan, olumlu bir tarzı bulunmayan bu insanlar nasıl oluyor da biz gençleri yaratıcı zihinsel gücü elinden alınmış bir nevi zombiler ordusuna çevirebiliyorlar? Bilgisayar oyunlarını yem olarak kullanarak veya medya iletişim ağı ile gençleri bu derece etkisi altına alarak yönlendiren, yöneten sistemin iyi niyetli olmadığı aşikârdır.

Görülmeyen, hissettirilmeyen, sevimli gösterilen zehirli oklarla sarhoş olmuş durumdayız.

Topyekûn bu oyuna dur demek, esir edilmeye çalışılan insanlığı diriltmeye gayret etmek insanoğlunun birinci ve önemli gayesi olmalıdır.

Oyunu bozmak için ilk olarak “herkesleşme, kendin ol” sloganı ile yola çıkarsak gençliğe en azından can suyu vermiş oluruz diye düşünüyorum.



# BİLİNÇLİ SANDIĞIMIZ BİLİNÇSİZLİK

*Zeynep Taş*

**H**erhangi bir yerde, herhangi bir tarihi gösteriyordu zaman, olmayan yerde...

Mevsimler karışıyordu birbirine, tam çiçeği koklayacakken çiçek meyveye dönüşüyor, tam meyveyi yiyecekken meyve elinde çürüyor, yağmurun altında dans ederken kar başlıyor, kartopu oynarken yaz geliyor, bebekler ağlarken gülüyor, korkarken cesur bir askere dönüşüyor ve hiçbir şeyin hızına yetişilmiyor.

Zaman içinden zamanlara geçiliyor, toprağın bilmem kaç kat altındayken birden bilmem kaç kat gökyüzüne çıkılıyor.

Bir kavram karmaşasında şaşkınlığa ayrılacak an yok ama bu karmaşaya uyum sağlayan yaşıyor. Her şey çok hızlı, başım dönüyor; zorun içinde saklı olan kolay'ı bulmak, verdiğim hayat mücadelesinin yegâne hedefi oluyor.

Bu çılgın döngüden anladığım tek gerçek şu: Canlıların en temel dürtüsü hayatta kalmak. Aksi takdirde bu deliliğin içinde bu gayretin mücadelenin başka bir açıklaması olamaz. Yaşamda kalmak üzere kurgulanmış kodlarımız ile vakti saati geldiğinde kendini imha eden bir makine gibiyiz. Bütün amaç o makineyi o gün gelene kadar çalışır halde tutmakmış, meğer bilinç sandığımız bilinçsizlikteymişiz.

DENEME



## Şehitlerin Şahitliğinde

Çanakkale aslında bir savaş değil destandır. Tarihimizin en parlak sayfalarından biridir. İnancın, azmin, yiğitliğin zaferidir. Bu, savaştan öte; dünyaya topla, tüfekte değil iman dolu göğümsümüzle ve sağlam irademizle de meydan okuyabileceğimizin ispatıdır. Hem de düşmanını dostla dönüştürecek kadar büyük insanlık dersiyle.

Bu destan çokuluslu güçlerin sayısal ve teknolojik üstünlüğüne rağmen kazanılmıştır. Batı'nın "hasta adam" dediği bu yüce milletin zaferi, buruk gülümsemesidir. Mehmed Âkif bile o kanlı savaşı anlatmanın insan iradesini aşan zorluğuna dikkat çekmek için ancak şu mısraı yazabilmiştir: "Gömelim gel seni tarihe desem sığmazsın..."

Bu destan kolay yazılmadı. Yazılamazdı da. Askerlerimiz cephede şehadet şerbetinden içebilmek için adeta yarıştılar. Şu bir gerçek ki Çanakkale'de ancak ölümü göze alanlar yaşayabilirdi. Ama bu savaşı sadece askerlerimizin sayesinde kazanmadık. Öyle bir mücadele ruhu yakalandı ki Çanakkale'de o ruhla milletçe bir bütün olduk. Çiçeği burnunda bacalarımız, oğlunu kınalayıp cepheye gönderen analarımızla tamam olduk ve işte o zaman yüceldik ve üstünleştik Batı'dan. Eğer şu anda Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayabiliyorsak, kimseye boyun eğmiyorsak, bu aziz şehitlerimiz, gazilerimiz ve Türk milletinin her ferdinin sayesinde.

Ancak Türk milletinin üstesinden gelebileceği bir savaşı bu.  
Ancak bir Türk komutanı emredebilirdi ölmeyi.  
Ancak bir Türk askeri gerçekleştirebilirdi bu emri.  
Ancak bir Türk anası "ya şehid ol ya gâzi" diyebilirdi.  
Ve ancak bir Türk genci cepheye mutlu bir şekilde gidebilirdi.

Bu zafere bir başına kalmış gariban analar şahittir. Babasının kokusu burnunda tüten minicik bebekler şahittir. Sevdiceğinin yollarını bekleyenler şahittir. Kan kokan toprak, mavi gök, akan su şahittir.

Çanakkale Türklerin dünyayla, dünyanın da Türklerle imtihanıdır. Tarihimizde sayısız zafer var; fakat sadece bu zafer bile atalarımıza sonsuza dek minnet ve sevgi duyumamıza yeter. Bu yüzden diyoruz ki üzerinden asırlar geçse de Çanakkale'nin acısını ve sevincini Türk gençleri olarak ruhumuzda taşımaya devam edeceğiz.

Neval Handan Karaöz